

MGGP S.A.
33-100 Tarnów,
ul. Kaczkowskiego 6

**Zmiana
Studium Uwarunkowań
i Kierunków Zagospodarowania
Przestrzennego
Gminy SANOK**
**WYŁOŻENIE
DO PUBLICZNEGO WGLĄDU**

Tarnów, marzec 2011 r.

WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
W KROŚNIE

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SANOK**

Tom II

**Kierunki zagospodarowania przestrzennego
i polityka przestrzenna gminy Sanok**

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sanok”
zostało zatwierdzone Uchwałą Nr XXXV / 227 / 98 Rady Gminy Sanok
w dniu 16.06.1998r.

ZMIANA STUDIUM - załącznik do Uchwały Nr XIV/86/2007
Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007r.

- zapisy wyodrębnione kolorem czerwonym dotyczą ustaleń zmiany studium
- inne ustalenia pozostają bez zmian

DRUGA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLV/338/2010
Rady Gminy Sanok z dnia 23 kwietnia 2010 r.

- zapisy wyodrębnione kolorem różowym dotyczą ustaleń drugiej zmiany studium
- inne ustalenia pozostają bez zmian

TRZECIA ZMIANA STUDIUM

**Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany Studium nr XXXII/234/2009 z dnia 2 marca 2009
Rady Gminy w Sanoku**

CZWARTA ZMIANA STUDIUM

**Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany Studium nr XXXIII/248/2009 z dnia 16 kwietnia
2009 Rady Gminy w Sanoku**

PIĄTA ZMIANA STUDIUM

**Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany Studium nr XLVI/355/2010 z dnia 30 czerwca
2010 Rady Gminy w Sanoku**

SZÓSTA ZMIANA STUDIUM

**Uchwała w sprawie przystąpienia do zmiany Studium nr XLVIII/365/2010 z dnia 20 sierpnia
2010 Rady Gminy w Sanoku**

[SIÓDMA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
Rady Gminy Sanok z dnia 2010 r.

- zapisy wyodrębnione kolorem błękitnym dotyczą ustaleń Siódmej Zmiany Studium
- inne ustalenia pozostają bez zmian]⁷

Krosno 1998 rok, [Tarnów 2011 rok]⁷

WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W KROŚNIE

Dyrektor mgr Ryszard Pytlowany

Z-ca dyrektora mgr inż. Wiesław Bocianowski

Autorzy planu :

Zespół Planów Miejscowych TM - 2 w Sanoku.

mgr inż. arch. Ewa Słowiacek	- projekt
tech.arch. Jolanta Drwięga	- opracowanie graficzne
tech.bud. Marian Gerla	- opracowanie graficzne

Zespoły branżowe:

mgr inż. Urszula Dudzińska	- demografia i dane statystyczne
mgr inż. Józef Stefan	- komunikacja
mgr inż. Lidia Bogucka	- infrastruktura techniczna
mgr inż. Wiesław Bocianowski	- infrastruktura techniczna
mgr inż. Lucyna Zymyn	- ochrona środowiska
mgr inż. Małgorzata Słupczyńska	- zasoby przyrody
mgr inż.arch. Aleksander Filepowicz	- zasoby kulturowe
mgr inż. Wiesław Centka	- rolnictwo i leśnictwo

[VII Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Gminy Sanok wykonana w 2011 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI SIÓDMEJ ZMIANY:

MGGP S.A. BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO,

33-100 Tarnów, ul. Kaczkowskiego 6, Tel. (014)62 638 90

mgr inż. arch. Małgorzata Przybysz-Ławnicka

członek OIU w Katowicach NrKT-252

uprawnienia urbanistyczne nr 1644

mgr inż. arch. Agata Korzeniowska,

mgr Maciej Smyk,

mgr Maria Mierzwa.]⁷

[Siódma Zmiana Studium sporządzona została zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). W związku z tym, zaktualizowano zapisy dotyczące terenów w granicach opracowania Siódmej Zmiany Studium, przywołujące akty prawne obowiązujące w momencie uchwalenia Studium (w roku 1998) oraz jego zmian. tj. w czasie obowiązywania ustawy o z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 1994 r. Nr 89, poz. 415).]⁷

I. Problemy i szansę rozwoju gminy oraz przesłanki polityki przestrzennej.	1
1. Problemy rozwoju.	3
2. Szansę rozwoju	3
3. Cele i kierunki rozwoju.	10
II. Struktura funkcjonalno-przestrzenna.	14
1. Główne funkcje gminy Sanok.	14
2. Przekształcenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej.	15
III. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego.	16
1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.	16
2. Obszary i obiekty prawnie chronione.	16
2.1. Stan istniejący.	16
2.2. Stan projektowany.	17
3. Obszary systemu ekologicznego.	18
3.1. Wody	18
3.2. Obszary leśne wyłączone ze zmiany sposobu użytkowania.	19
3.3. Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień.	20
3.4.1. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym.	20
3.4.2. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania.	21
3.5. Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych.	22
IV. Kierunki i zasady ochrony dóbr kultury i krajobrazu.	24
1. Zasady ochrony dóbr kultury.	24
2. Kierunki i rodzaje ochrony dóbr kultury.	25
3. Ochrona krajobrazu.	25

V. Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa.	-----25
VI. Kierunki i zasady rozwoju turystyki i rekreacji.	-----28
VII. Kierunki rozwoju i zasady gospodarki przestrzennej	
dotyczące obszarów zainwestowania.	-----33
1. Zasady i polityka gminy dotyczące terenów zainwestowania.	----- 33
1.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa.	-----37
1.2. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej.	-----39
1.3. Kierunki rozwoju działalności usługowej.	-----40
VIII. Kierunki rozwoju komunikacji.	----- 46
1. Zasady i polityka gminy dotycząca systemu transportowego.	----- 46
2. Kierunki i zasady funkcjonowania układu komunikacyjnego	
(samochodowego i kolejowego).	-----47
2.1. Zewnętrzne powiązania gminy.	----- 47
2.2. Wewnętrzne powiązania gminy.	----- 47
3. Komunikacja zbiorowa.	-----50
4. Zaplecze techniczne motoryzacji.	-----50
IX. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.	-----52
1. Polityka rozwoju infrastruktury sanitarnej.	-----52
1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę.	----- 52
1.2. Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych.	-----53
1.3. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych.	-----54
2. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny.	-----55
3. Elektroenergetyka.	-----55
4. Telekomunikacja.	-----56
X. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.	-----57
1. Obszary, dla których obowiązkowe sporządzenie planów miejscowych wynika z przepisów szczególnych.	-----57
[XI. Uzasadnienie i synteza Siódmej Zmiany Studium-----59]⁷	

[UWARUNKOWANIA DLA OBSZARU OBJĘTEGO SIÓDMĄ ZMIANĄ STUDIUM.

Siódma Zmiana Studium dotyczy terenów położonych w zachodniej części gminy Sanok w granicach administracyjnych sołectwa Strachocina na trasie planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola. Planuje się tam lokalizację początkowego odcinka gazociągu przesyłowego z kopalni gazu Strachocina. Poprowadzenie inwestycji planowane jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN300 relacji Strachocina - Krosno - Warzyce.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu:
 - a) Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie.
Obszar będący przedmiotem Siódmej Zmiany Studium obejmuje tereny niezainwestowane. Północna część trasy gazociągu przebiega przez obszary leśne.
 - b) Istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna.
Przez północną część obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium, w kierunku kopalni Strachocina przebiega linia elektroenergetyczna 15kV. Poza nią nie występują na omawianym obszarze sieci wysokich ani średnich napięć nakładających ograniczenia w zainwestowaniu w postaci stref technicznych.
 - c) Istniejąca infrastruktura gazowa.
Przez obszar objęty Siódmą Zmianą Studium przebiegają przesyłowe gazociągi wysokoprężne: DN300 relacji Strachocina - Krosno - Warzyce oraz DN250 relacji Strachocina-Targowiska,
2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.
Obecnie przestrzeń obszaru objętego Zmianą Studium tworzą otwarte tereny pozbawione zainwestowania kubaturowego – zadrzewienia, pola uprawne oraz lasy. Wskazane jest zachowanie otwartego charakteru tych terenów i ograniczenie ingerencji w istniejący ład przestrzenny.
3. Środowisko przyrodnicze, w tym rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna oraz zasoby wodne.
 - a) Szata roślinna.
Na całym obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium, przeważają grunty orne, użytki zielone oraz zadrzewienia. Tereny te użytkowane są rolniczo. Ponadto na trasie planowanej inwestycji oraz w jej najbliższym otoczeniu występują kompleksy leśne.
 - b) Gleby.
Na obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium zalegają w większości gleby klasy IV i V.
 - c) Wody, w tym zasoby wód podziemnych.
Teren planowanej inwestycji gazowej przecinają liczne naturalne ciekły.
 - d) Tereny leżące w obszarze Siódmej Zmiany Studium są częściowo zmeliorowane.
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury doczesnej.
Bezpośrednio na trasie planowanego gazociągu DN700 nie zlokalizowano stanowisk archeologicznych. Dwa stanowiska znajdują się w jego pasie technicznym.
5. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.
Planowany przesyłowy gazociąg wysokoprężny DN700 jest inwestycją ponadlokalną i nie wynika bezpośrednio z potrzeb gminy Sanok. Jednocześnie jest ważnym elementem rozwoju regionu jak i kraju.]⁷

[6. Stan prawny gruntów.

Większość gruntów na trasie planowanego przesyłowego gazociągu to grunty prywatne. Wyjątkami są tereny lasów oraz fragmentów dróg powiatowej i gminnej, przecinających trasę planowanej inwestycji.

7. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.

W obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium nie obowiązuje żadna forma ochrony przyrody.

8. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium nie występują osuwiska.

9. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych.

Północna część obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium położona jest w Obszarze i Terenie Górniczym „STRACHOCINA – PMG” utworzonym Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr BKK/MN/111/96/97 z dnia 28 stycznia 1997 roku.

10. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Przez trasę planowanego gazociągu przebiegają drogi gminna i powiatowa.

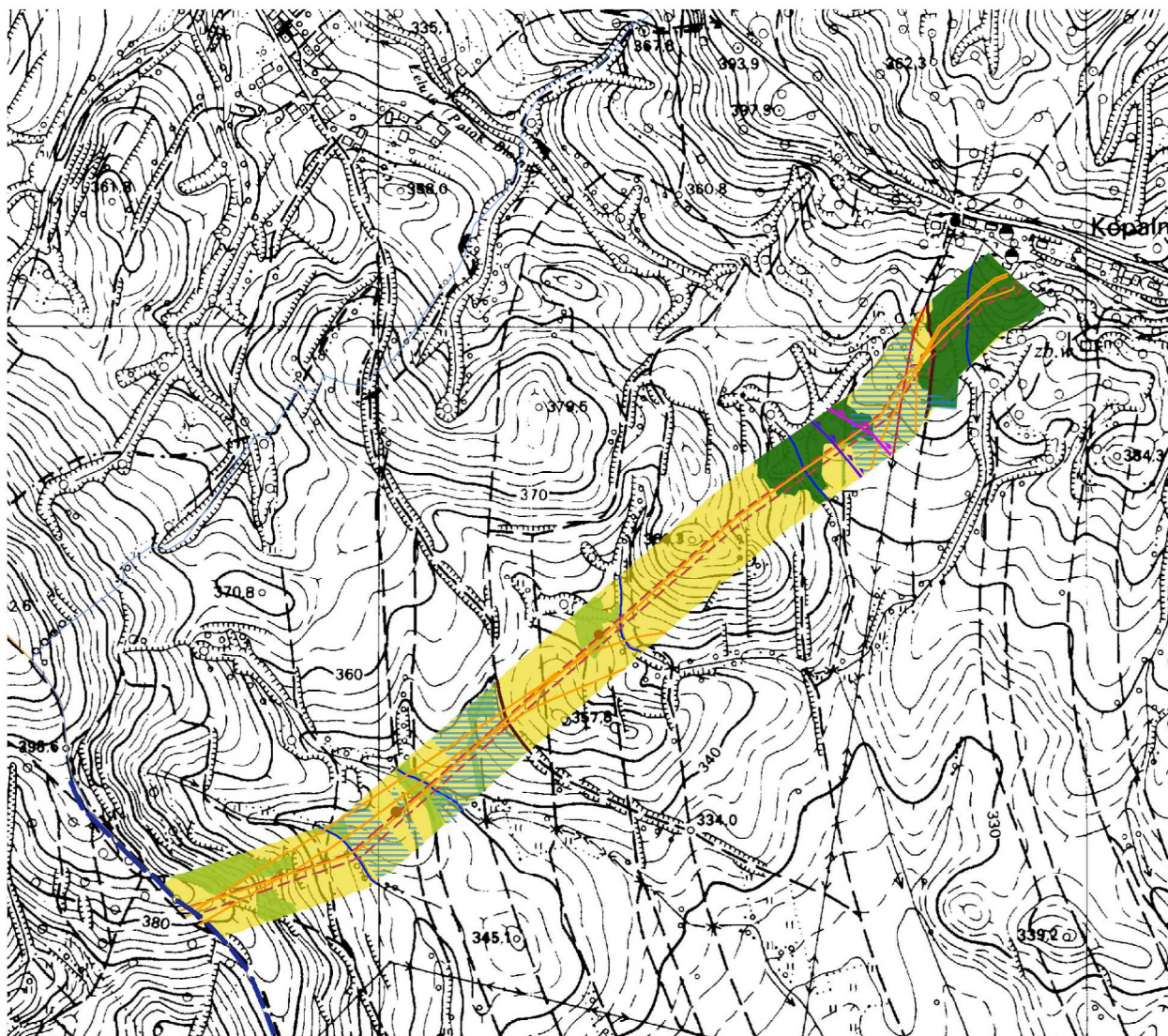
11. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Planowany do realizacji w obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium, gazociąg wysokoprężny DN700, stanowi inwestycję celu publicznego o charakterze ponadlokalnym.

12. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

W obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium nie występują tereny zalewowe.

Ze względu na zasięg obszaru przedmiotowej Siódmej Zmiany Studium nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium, zgodnie z art.10 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr.80 poz.717 z późn. zm.). W związku z brakiem istniejącej zabudowy mieszkaniowej w obszarze opracowania nie zostały ujęte uwarunkowania wynikające z istniejącego zainwestowania (pkt.5 i 6 art.10 ust.1 ustawy).]⁷

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SANOK

SKALA 1:10 000

UWARUNKOWANIA

1. ZASOBU PRZYRODNICZE/ UŻYTKOWANIE TERENU

- LASY
- ZADRZEWIENIA
- GRUNTY ORNE
- CIEKI NATURALNE

2. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
- TEREN GÓRNICZY "STRACHOCINA PMG"
- OBSZAR GÓRNICZY "STRACHOCINA PMG"

3. ISTNIEJĄCE URZĄDZENIA KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY

- DROGI GMINNE I POWIATOWE
- GAZOCIĄGI WYSOKOPRĘŻNE
- LINIA ELEKTROENERGETYCZNA 15 KV
- TERENY ZMELIOROWANE

4. INNE OZNACZENIA

- GRANICA GMINY
- GRANICA OPRACOWANIA SIÓDMEJ ZMIANY STUDIUM

I. PROBLEMY I SZANSĘ ROZWOJU GMINY ORAZ PRZESŁANKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

1. Problemy rozwoju.

Dalszy rozwój gminy, jego kierunki i skala określone w niniejszym opracowaniu mają charakter hipotetyczny. Szczególnie kierunki rozwoju obarczone są znaczną dozą niepewności z uwagi na niepełne możliwości rozpoznania przyszłych uwarunkowań rozwoju (mała stabilność sytuacji w wielu strefach funkcjonującego systemu prawno-ekonomicznego, ogólny charakter opracowania o postulatywnej formie, brak określonych zadań rządowych, brak strategii rozwoju gminy).

Niniejsze opracowanie ma na celu określenie podstaw dla formułowania zasad przestrzennego zagospodarowania tego obszaru. Istotne problemy rozwoju wynikają z określonych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy : - jej położenia (opasującego miasto Sanok, będącego odrębną jednostką samorządową),

- zamierzeń docelowych kwalifikujących się na listę zadań rządowych (projektowany zbiornik wodny Dynów-Niewistka),
- dużego zróżnicowania głównych funkcji na częściach jej terenu,
- objęcia części gminy (ca 50%) systemem ochrony prawnej województwa krośnieńskiego,
- załamania się sektora państwowego w rolnictwie,
- zwiększenia się stopy bezrobocia (po załamaniu się rynku pracy w m. Sanoku).

2. Szansę rozwoju.

Opracowana diagnoza stanu istniejącego oraz wskazanie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy pozwoliło na przeprowadzenie analiz określających szansę, zagrożenia, silne i słabe strony gminy z określeniem stanu obecnego i potencjalnego, a także z wskazaniem trendów dla danych dziedzin. Analizy te przeprowadzono wspólnie z Komisją d/s Studium Rady Gminy Sanok, przy współudziale projektanta studium.

Wyniki przeprowadzonych analiz zostały opracowane w formie tabel, przy założeniu punktacji :

- siły oddziaływania	-	+1	bardzo mała
	-	+2	mała
	-	+3	przeciętna
	-	+4	duża
	-	+5	bardzo duża
- trendy	-	↑	wzrost
	-	→	stabilizacja
	-	↓	regres

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Szansę tkwiącą w otoczeniu

Szanse (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej szansy na rozwój gminy od + 1 do + 5 "o" "p"	Trend
1. Drogi na Krosno - Barwinek Rzeszów - Warszawa Przemyśl - Medyka Bukowsko - Radoszyce Bieszczady - Krościenko skrzyżowania	5 5 3 5 5	↑ ↑ → ↑ ↑ ↑
2. Kolej - przejście w Krościenku, Łupkowie stacje przeładunkowe	2 4	↑ ↑
3. Centralne położenie miasta Sanoka, zaplecze dla miasta	5	→
4. Infrastruktura techniczna : gaz elektroenergetyka telekomunikacja wodociągi kanalizacja wysypisko śmieć	5 5 3 5 2 4 2 4 3	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↓
5. Zadania rządowe - zalew wzrasta atrakcyjność turystyczna terenu, miejsca pracy w turystyce, usługach, itp.	 5 5	 ↑ ↑
6. Ochrona środowiska i tereny przyrodnicze: Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, Park Krajobrazowy Gór Słonnych (rozwój turystyki kwalifikowanej, wypoczynku, u służ towarzyszących, agroturystyki w powiązaniu)	 5 5 5	 ↑ ↑ ↑
7. Kultura i nauka.	4	↓
8. Ochrona zdrowia, opieka społeczna	4 3	↑ ↑
9. Polityka rolna, przemysłowa (drobne rzemiosło), zagospodarowania przestrzennego, regionalna, współpracy z miastem, z gminami, z zagranicą	1 2 4 3 3 2 2	↑ → ↑ → ↑ ↑ ↑
10. Formy i metody przeciwdz. bezrobociu.	1	↓
11. System prawny i finansowanie.	2	↑

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE W ROZWOJU GMINY SANOK
Zagrożenia tkwiące w otoczeniu.

Zagrożenia (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danego zagrożenia na rozwój gminy od - 1 do - 5 "o" "p"	Trend
1. Komunikacja : wzrost ruchu, zanieczyszczenia, hałas.	4 3	↑ ↑
2. Kolej : wzrost ruchu - hałas, drżania.	4 4	↑ ↑
3. Centralne położenie Sanoka presja przemian społ.-gospodarczych, ekspansja terenowa, przełapywanie inwestorów, przełapywanie fachowców, zanieczyszczanie środowiska: woda, powietrze złe użytkowanie wysypiska śmieci.	5 4 4 3 3 3 4	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
4.Ochrona środowiska i tereny przyrodnicze, ograniczenie rozwoju inwestycji szkodliwych dla środowiska i mogących pogorszyć stan środowiska	4	→
5.Polityka zagospodarowania przestrzenne - go miasta, ekspansja terenowa.	4	→
6. Polityka regionalna, usługi o charakterze ponadlokalnym, kultura, nauka (braki), zdrowie, opieka społeczna (braki)	3 3	↑ ↑
7.Rynek pracy (przeciwdziałanie bezrobociu)	4	↑
8. Współpraca.		→
9. Infrastruktura : złe użytkowanie oczyszczalni ścieków złe użytkowanie ujęć wody, złe użytkowanie wysypisk przemysłowych	4	↑

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Silne strony (siły gminy)

Silne strony (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej silnej strony na rozwój gminy od + 1 do + 5 "o" "p"	Trend	
1. Demografia : wzrost ludności w wieku produkcyjnym, zmniejszenie migracji,	4 4	↑ →	
2. Bezpieczeństwo publiczne.	3	→	
3. Działalność gospodarcza, wydobywcza.	3 3	↑	
4. Środowisko dla biznesu.	3 4	↑	
5. Walory dla środowiska naturalnego : czysta woda, czyste powietrze, lasy dostępne, piękne krajobrazy	5 5 5 5	→ → → →	
6. Zasoby środowiska naturalnego : gaz, ropa, kruszywa, materiały ceramiczne, lasy, zwierzyna, wody mineralne, piaskowce.	4 4 5 3 4 3 3 3	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑	
7. Tereny chronione : parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu.	4 5	↑ ↑	
8. Infrastruktura techniczna : ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, wysypisko komunalne, gazociągi, telekomunikacja, wodociągi - możliwości rozwiązań, kanalizacja - możliwości rozwiązań, elektroenergetyka, cmentarze.	4 3 5 5 4 4 5 4	4 4 5 4 4	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
9. Zasoby mieszkaniowe : standard, rezerwy terenowe.	2 4	↑ ↑ ↑	
10. Zagospodarowanie przestrzenne,	3	↑ :	

wyposażenie w infrastrukturę techn, wyposażenie w infrastrukturę społ.	3 4	4 5	↑ ↑
11. Gospodarka nieruchomościemi indywidualna.	4		↑
12. Turystyka, wypoczynek : baza, standard bazy, usługi towarzyszące, zaplecze : trasy, szlaki, ścieżki, parkingi atrakcje : punkty widokowe, zabytki arch. zabytki przyrody, punkty widokowe, kąpieliska, wyciągi narciarskie,		4 4 5 5 5 5 5 5 5 5	↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
13. Promocja gminy, tworzenie szybkiego przepływu inform.		4	↑
14. Finanse gminy, fundacje.	3 3		
15. Zalew - wzrost atrakcyjności terenu dla wypoczynku.		5	↑

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Słabe strony (słabości) gminy

Słabe strony (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej słabej strony na rozwój gminy od - 1 do - 5		Trend
	"o"	"p"	
1. Demografia : spadek przyrostu naturalnego, wzrost umieralności niemowląt.	2 2	4 4	↑ →
2. Rynek pracy, bezrobocie.	2 4	4	↑ ↓
3. Działalność gospodarcza: brak inwestorów, brak nakładów, ochrona środowiska : strefy ochronne - ograniczenia dla lokali - zacji inwestycji uciążliwych.	4 4 4		→ → →
4. Środowisko dla biznesu : brak oferty.	4		↓
5. Walory środowiska przyrodniczego - tereny chronione, ograniczenia w zainwestowaniu.	4		→
6. Infrastruktura techniczna : brak kanalizacji, dzikie wysypiska śmieci, pogarszający się stan dróg telekomunikacja.	4 4 4 4		↑ ↑ ↑ ↓
7. Zagospodarowanie terenu: ład, porządek, estetyka budownictwa.	4 4		↓ ↓
8. Gospodarka nieruchomościami: brak działek (ofert).	4		↑
9. Turystyka, wypoczynek : baza, standard bazy, usługi towarzyszące, zaplecze trasy, atrakcje.	4 3 3 3 3		↓ ↓ ↓ ↓ ↓
10. Polityka rolna : ogrodnictwo, sadownictwo, hodowla, zdrowa żywność, agroturystyka.	4 4 4 4 4		↓ ↓ ↓ ↓ ↓
11. Promocja - brak.	4		↓
12. Finansowanie gminy.	5		→
13. Zalew - przesiedlenia ludzi.		5	→

3. Cele i kierunki rozwoju.

W wyniku analizy uwarunkowań określono możliwości i bariery rozwojowe Gminy. Najistotniejsze możliwości rozwojowe gminy stanowiące potencjał rozwojowy to :

- czyste środowisko przyrodnicze,
- zasoby funkcji wytwórczych nie w pełni wykorzystanych oraz pewne możliwości lokalizacyjne dla nowych inwestycji w technicznie przygotowanych terenach (np. po byłych gospodarstwach rolnych),
- znaczne (w tym wolne) zasoby pracy na terenie gminy,
- rolnicze zaplecze surowcowe o potencjalnie znacznych predyspozycjach do osiągnięcia cech biodynamicznych,
- zaplecze mieszkaniowe dla mieszkańców miasta Sanoka (w związku z załamaniem się budownictwa wielorodzinnego spółdzielczego w mieście),
- położenie gminy w strefie korzystnej dla ożywionych w przyszłości kontaktów i współdziałania gospodarczego z Ukrainą i Słowacją w oparciu o układ dróg krajowych, międzyregionalnych i regionalnych oraz sieć kolejową,
- położenie gminy w obszarze turystyczno-rekreacyjnym, co przy rosnącym znaczeniu wypoczynku i rekreacji w życiu społeczeństw " rozwiniętych", daje szansę na przyspieszony rozwój.

Podstawowymi barierami rozwojowymi gminy są:

- trudności kapitałowe zewnętrzne i wewnętrzne,
- spadek poziomu usług społecznych w tym budownictwa mieszkaniowego,
- brak promocji zarówno w poszczególnych dziedzinach aktywności jak i generalnie dotyczącej gminy, ważnej z uwagi na jej położenie,
- niski poziom świadomości społecznej o faktycznym potencjale zasadniczych przemian wywołanych gospodarką rynkową (np. adaptacji zawodowej w dostosowaniu do koniunktury, konieczności ponoszenia różnego rodzaju ryzyka, itp.).
- pasywność podmiotów gospodarczych sektora uspołecznionego, zarówno w gospodarowaniu posiadanym majątkiem i jego racjonalnym wykorzystaniem, jak i w pokonywaniu trudności rynkowych,
- brak większych kompleksów terenów scalonych własnościowo w miejscach atrakcyjnych inwestycyjnie (np. przy węzłach komunikacyjnych),

- zubożenie społeczeństwa, zmniejszenie nakładów inwestycyjnych oraz słaba aktywność w pozyskiwaniu rynku zbytu, zwłaszcza w sektorze uspołecznionym.

Biorąc w/w aspekty sformułowano cel główny (misję) rozwoju gminy Sanok oraz cele strategiczne I i II rzędu.

Wszystkie te elementy zawarto w Uchwale Nr XXVII/143/97 Rady Gminy Sanok z dnia 8 lipca 1997 r. mającej charakter intencyjny.

UCHWAŁA NR XXVII/143/97

RADY GMINY SANOK

z dnia 8 lipca 1997 r.

w sprawie celów strategicznych rozwoju gminy Sanok i ich hierarchii, dla określenia polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania gminy.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (tj. z 1996 r. Dz. U. nr 13, poz.74 z późniejszymi zmianami).

Rada Gminy uchwała

co następuje:

§1

Zakłada się kształtowanie gminy Sanok jako ośrodka o zrównoważonym rozwoju funkcji i racjonalnym zagospodarowaniu terenu, zgodnym z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym wzroście jakości życia jego mieszkańców osiąganym poprzez rozwój turystyki, przedsiębiorczości i handlu, oraz ścisłej współpracy z miastem Sanokiem.

§2

Przyjmuje się cele strategiczne I rzędu:

- I - Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego (naturalnego) - zgodnego z wymogami ochrony.
- II - Zapewnienie mieszkańcom jak najlepszego środowiska życia.
- UI - Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
- IV - Podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej gminy dla potencjalnych inwestorów.

Przyjmuje się cele strategiczne II rzędu

- 1.1 Kontynuacja wydobywania kruszyw w dolinie Sanu, zabezpieczenie terenu.
 - 1.1 udokumentowanie nowych złóż
 - 1.2 eksploatacja złóż.
 - 1.3 rekultywacja terenu.
 - 1.2. Kontynuacja wydobywania ropy i gazu - zabezpieczenie stanu środowiska przyrodniczego.
 - 2.1 udokumentowanie nowych złóż.
 - 2.2 eksploatacja złóż.
 - 2.3 opracowanie planów funkcjonalnych dla obszarów górniczych.
 - 2.4 rekultywacja terenów
 - 1.3. Wykorzystanie walorów terenu dla rozwoju turystyki i wypoczynku.
 - 3.1 szlaki turystyki kwalifikowanej (piesze, rowerowe, konne).
 - 3.2 ścieżki spacerowe i dydaktyczne.
 - 3.3 drogi z "atrakcjami".
 - 3.4 rezerwy terenowe dla turystyki i wypoczynku.
 - 1.4. Rozwój i preferencje dla agroturystyki.
 - 1.5. Rolnictwo - zaktywizowanie.
 - 5.1 zorganizowanie poradnictwa i doradztwa rolniczego zapewniającego szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zbytu (np. warzywnictwo, sadownictwo, hodowla, zdrowa żywność).
 - 5.2 zorganizowanie obsługi rolnictwa, zaplecza skupu i małego przetwórstwa.
 - 5.3 promowanie i preferencje dla najlepszych inicjatyw proekologicznych,
- II. 1. Przeciwdziałanie bezrobociu (rynek pracy):
- 1.1 organizacja robót publicznych,
 - 1.2 szybki przepływ informacji o miejscach pracy i potrzebach inicjatyw gospodarczych mających perspektywę rozwoju.
 - 1.3 preferencje dla tworzących nowe miejsca pracy.
- II.2. Infrastruktura techniczna (rozwiązania i realizacje):
- 2.1 gospodarka odpadami - wysypiska komunalne i przemysłowe (priorytet).
 - 2.2 gazyfikacja (dokończenie realizacji).
 - 2.3 zaopatrzenie w energię elektryczną (dokończenie realizacji).
 - 2.4 kanalizacja i unieszkodliwianie ścieków (priorytet).
 - 2.5 drogi osiedlowe, lokalne i gminne (utrzymanie istniejącego stanu technicznego i budowa nowych).
 - 2.6 wodociągi i ujęcia wody (realizacja po wyposażeniu wsi w kanalizację).
- II.3. Infrastruktura społeczna (rezerwy terenów):
- 3.1 handel, gastronomia;
 - 3.2 rzemiosło;
 - 3.3 łączność;
 - 3.4 kultura, nauka, oświata;
 - 3.5 zdrowie;
 - 3.6 opieka społeczna;
 - 3.7 sport i wypoczynek sobotnio-niedzielny.
- II.4. Mieszkalnictwo (wszelkiego typu):
- 4.1 zabezpieczenie rezerw terenowych pod mieszkalnictwo :
 - 4.1.1 komunalne.
 - 4.1.2 zorganizowane (inicjatywy).
 - 4.1.3 indywidualne.

- II.5. Ochrona środowiska i krajobrazu przed dewastacją poprzez:
 - 5.1 rozwiązanie problemu gospodarki odpadami i ściekami
 - 5.2 ład i porządek;
 - 5.3 podniesienie estetyki obiektów i ich otoczenia (opracowanie zaleceń standardów i ich przestrzegania).
 - 5.4 rekultywację terenów zdewastowanych ;
 - 5.5 promocję proekologicznych inwestycji;
 - 5.6 preferencje dla rozwiązań zachowujących równowagę w środowisku.
- III.1. Gospodarka terenami:
 - 1.1 utworzenie w U.G. banku działek ;
 - 1.2 obowiązkowe analizy przeznaczenia terenu pod konkretne funkcje ;
 - 1.3 oszczędność w przekwalifikowaniach terenów pod funkcje ;
 - 1.4 chronienie najatrakcyjniejszych terenów przed przeznaczeniem pod przypadkowe funkcje.
- IV. 1. Podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej gminy przez :
 - 1.1. inwestycje w dziedzinie :
 - 1.1.1 komunikacji.
 - 1.1.2 telekomunikacji.
 - 1.1.3 infrastruktury technicznej.
 - 1.1.4 zaplecza towarzyszącego dla rolnictwa, turystyki wypoczynku.
 - 1.2. ewentualną budowę zbiornika "Niewistka".
 - 1.3 utworzenie komórki przy U.G. lub organizacji zapewniającej szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zewnętrznych

§4

Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Rozwoju Gospodarczego.

§5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

II. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.

1. Główne funkcje gminy Sanok.

Położenie gminy Sanok wokół miasta Sanoka (oddzielna jednostka gminna) w terenach o zróżnicowanym ukształtowaniu i pokryciu, objętych różnymi formami ochrony prawnej i innym stopniu zainwestowania i wyposażenia w infrastrukturę techniczną - pozwala na wyodrębnienie trzech jednostek o zdecydowanie innych funkcjach.

I JEDNOSTKA

Północno-wschodnia część gminy, obejmująca dolinę Sanu, wchodząca w granice Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i w granice Parku Krajobrazowego Gór Słonnych z przewidywaną perspektywiczną lokalizacją i budową zbiornika wodnego Dynów-Niewistka, o lesistości terenu w granicach 60% powierzchni. Głównymi funkcjami tej części są funkcje ochronne oraz funkcje turystyczno-rekreacyjne. Funkcje uzupełniające to mieszkalnictwo i leśnictwo.

Funkcją "okresową" jest pozyskiwanie kruszyw w czaszy projektowanego zalewu do czasu jego realizacji

II JEDNOSTKA

Zachodnia, południowo-zachodnia i południowa część gminy jest powiązana siecią komunikacyjną dróg krajowych międzyregionalnych i regionalnych oraz wojewódzkich, linią kolei normalnotorowej, ma mocno rozwiniętą sieć osiedleńczą.

Na południu wchodzi w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu, w części środkowej posiada najlepsze w całej gminie kompleksy rolne. Wyposażona jest w surowce mineralne i bitumiczne. Powyższe parametry dają jej możliwość szybkiego rozwoju. Zakłada się, że głównymi funkcjami tej jednostki jest:

- rolnictwo ze specjalizacją w dziedzinie ogrodnictwa, warzywnictwa, hodowli,
- mieszkalnictwo,
- pozyskiwanie gazu i ropy,
- możliwość rozwoju usług, rzemiosła, przemysłu w oparciu o posiadane zasoby.
- Funkcjami uzupełniającymi są rekreacja i wypoczynek (szczególnie w południowej części) oraz uzupełnianie wzajemnych usług w relacji gmina - miasto.

III JEDNOSTKA

Wschodnia część gminy oddzielona jest od reszty gminy miastem Sanok. Wchodzi w

granice Parku Krajobrazowego Gór Słonnych i Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego krajobrazu. Wyposażona jest w drogę krajową międzyregionalną i w drogi wojewódzkie oraz w linię kolejową. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Sanoka i walory krajobrazowe mają również wpływ na sposób zagospodarowania i użytkowania terenu. Nic więc dziwnego, że równorzędnymi funkcjami są : rolnictwo, leśnictwo, rekreacja, mieszkalnictwo i funkcje ochronne.

2. Przekształcenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

I JEDNOSTKA

W wypadku budowy zbiornika wodnego przekształcenia w tej jednostce będą największe w całej gminie. Istniejący układ powiązań komunikacyjnych idący doliną Sanu w czasach zalewu przestanie funkcjonować. Zakłada się wykorzystanie istniejących dróg lokalnych, przebudowę i modernizację w celu podłączenia całych wsi. Zmieniają się ciężenia miejscowości położonych we wschodniej części doliny Sanu. Miejscowości : Mrzyglód, część Dębnej, Tyrawy Solnej, Dobrej przestaną istnieć. Nastąpi przebudowa sieci osiedleńczej do przesiadki włącznie. Do tego momentu zakłada się ekstensywny rozwój jednostek wiejskich, przy równoczesnym wskazaniu terenów zainwestowania poza strefą zalewu. W granicach zalewu zabrania się budowy nowych inwestycji o charakterze krajowym.

II JEDNOSTKA

Modernizacja układu komunikacyjnego miasta Sanoka (budowa projektowanej obwodnicy miasta) wymusi modernizację węzła komunikacyjnego Krosno - Przemyśl - Rzeszów - Bukowsko i częściową przebudowę układu komunikacyjnego. Rozwój tej jednostki będzie następował w oparciu o istn. zasoby i istn. infrastrukturę społeczną i techniczną na projektowanych rezerwach terenowych udoskonalając je przy jednoczesnym zagwarantowaniu mieszkańcom jak najlepszego środowiska życia (mieszkanie, usługi, praca, wypoczynek).

III JEDNOSTKA

Nie przewiduje się intensywnego rozwoju tej jednostki. Proponuje się jednak możliwość dalszego ekologicznego rozwoju mającego polepszyć warunki życia mieszkańcom, gwarantując rezerwy terenowe, będące kontynuacją istn. zainwestowania.

III. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.

W województwie krośnieńskim ca 75% terenów objętych jest różnymi formami ochrony prawnej, tworzącymi pasma ochronne i otulinowe dla najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym terenów.

Gmina Sanok w 50% objęta jest ochroną prawną. Jest to cały system złożony z rezerwatów, pomników przyrody, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu już istniejący, ale i proponujący dalsze tereny do uznania za rezerваты czy użytki ekologiczne.

System ochrony ma na celu :

- ochronę układu ciągów i węzłów ekologicznych wraz z korytarzami ekologicznymi,
- zachowanie i ochronę istniejących walorów i zasobów przyrodniczych w dotychczasowej formie zakładając zrównoważony rozwój terenu.

2. Obszary i obiekty prawnie chronione

2.1 .Stan istniejący:

>**Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzony w 1972 r.,
(pow. cał. 93 997 ha).

W jego granicach znajduje się wschodnia, północno-wschodnia część gminy Sanok po potok Pijawka płynący przez Raczkową, Falejówkę, Srogów Górny i Dolny.

>**Obszar chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego** utworzony w 1972 r.,
(pow. cał. 74 547 ha).

W granicach tego obszaru znajduje się część gminy Sanok, położona na południe od miasta Sanoka i na wschód i południe od drogi relacji Sanok-Bukowsko.

>**Park Krajobrazowy Gór Słonnych** utworzony w 1992 r. (pow. cał. 51 392 ha).

W granicach gminy Sanok obejmuje on tereny na wschód od rzeki San i na północ od granicy lasu w miejscowości Bykowce i na pomoc od drogi Załuż-Lesko.

> **Rezerваты :**

- istniejący rezerwat leśny "Polanki" - pow. 191,94 ha utworzony w 1996 r., naturalne zbiorowiska leśne buczyny karpackiej, gatunki flory i fauny chronionej,

- istniejący rezerwat leśny "Góra Sobień" - na granicy gminy Sanok i Lesko, pow 5,34 ha, utworzony w 1970 r., las mieszany, rośliny chronione, fauna kserotermiczna,

> **Pomniki przyrody :**

- nr rej. 69 - dąb szypułkowy - obwód 470 cm, wys. 28 m, wiek 350 lat we wsi Łodzina, rok uznania 1968,
- nr rej. 90 - lipa - obwód 465 cm, wys. 23 m, wiek 300 lat, we wsi Falejówka, rok uznania 1968,
- nr rej. 94 - jesion wyniosły 3 szt. - obwód 297 - 367 cm, wys. 21 - 23 m, wiek 300 - 400 lat we wsi Załuż, rok uznania 1978,
- nr rej. 95 - dąb szypułkowy - obwód 400 cm, wys. 24 m, wiek 400 lat we wsi Załuż, rok uznania 1978.

Wszystkie wymienione tereny objęte różnymi formami ochrony prawnej podlegają przepisom obowiązującym na takich terenach. Teren parku krajobrazowego powinien mieć opracowany plan ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.2. Stan projektowany.

> **Rezerwaty:**

- **projektowany rezerwat "Przełom Sanu w Trepczy"** - jego lokalizacja wchodzi w kolizję z istn. złożami piaskowców i projektowanym zbiornikiem wodnym Dynów -Niewistka,
- **projektowany rezerwat "Snieżyczka - Przebiśnięg w Sanoczku",**
- **projektowany rezerwat "Starorzecze Sanu"** na granicy gminy Sanok i Zagórz.

> **Użytek ekologiczny:**

- **projektowany użytek ekologiczny** na obrzeżu proj. rezerwatu "Starorzecze-Sanu" w miejscowości Załuż i Bykowce.

Powołanie do życia w/w terenów chronionych musi być poprzedzone opracowaniem planów specjalistycznych dla tych terenów uzasadniających objęcie ich formą projektowanej ochrony.

3. Obszary systemu ekologicznego.

3.1. Wody.

> **Wody powierzchniowe.**

Całość gminy leży w dorzeczu rzeki San, wraz z jej największymi dopływami rz. Sanoczek, Tyrawka, Pijawka i całą siecią pomniejszych cieków. Stan czystości utrzymuje się w III klasie czystości wód, poza odcinkiem poniżej miasta Sanoka, gdzie wody są poza klasowe. Docelowo zakłada się uzyskanie I klasy czystości wód w Sanie.

> **Zasoby wód podziemnych.**

Zbiornik wód podziemnych rzeki San (wg A. Kleczkowskiego) w utworach III i IV - rzędowych pozostaje w związku hydraulicznym tworząc przypowierzchniowy pierwszy poziom wód gruntowych. Poziom ten reaguje bezpośrednio na warunki hydrogeologiczne a jego wydajność jest zmienna.

Zbiornik wód wglębnych należy do największych zasobów wysokiej jakości wód pitnych. Wymaga on jednak wzmoczonej ochrony, ze względu na geologiczną budowę podłoża (porowate) i możliwość łatwego skażenia tych wód. W związku z powyższym utworzono obszary najwyższej i wysokiej ochrony tych zasobów. Na terenie gminy Sanok **wprowadza się strefę wzmoczonego nadzoru sanitarnego (ONO) wód głębinowych - z rygorami związanymi z gospodarką wodnościekową i nie odprowadzaniem do wód i gruntu nieoczyszczonych ścieków, wód skażonych bitumami lub środkami chemicznymi -jak dla obszarów chronionych.**

> **Projektowany zbiornik wodny "Niewistka-Dynów" :**

powierzchnia zlewni - 2 749 km²

pojemność całkowita - 372 mln m³

pojemność użytkowa - 321 mln m³

powierzchnia wody - 2 720 ha (na terenie gminy Sanok -1 097,6 ha)

maksymalna rzędna piętrzenia zbiornika - 281 m n.p.m.

Obejmuje on swoim zasięgiem części areałów wsi Dobra, Łodzina, Hłomcza, Mrzygłód, Tyrawa Solna, Dębna, Liszna, Międzybrodzie, Trepcza.

Pod wodą znajduje się zainwestowanie wsi:

Mrzygłód	-	w całości
Dobra	-	50%
Tyrawa Solna	-	50%
Dębna	-	40%

Międzybrodzie	-	40%
pozostałe wsie	-	do 10%

Funkcje zalewu - magazynowanie wody pitnej

- uzyskanie białej energii (elektrownia Niewistka-Huta)
- wyrównanie przepływu dla potrzeb regionalnych i ponadregionalnych
- wykorzystanie rekreacyjne zalewu.

Ze względu na brak terminu realizacji zalewu Niewistka-Dynów (zadania o znaczeniu krajowym) w niniejszym opracowaniu wprowadza się jedynie zasięg spiętrzenia wody.

Przeprowadzone zostały analizy dotyczące zmiany funkcji, powiązań komunikacyjnych i zabezpieczenia rezerw terenowych poza zalewem.

Na terenie czaszy zbiornika ogranicza się wyłącznie realizację zadań o znaczeniu krajowym, kolidujących z jego przyszłą realizacją.

Warunki wprowadzenia zalewu Niewistka-Dynów w granicach gminy Sanok zostaną określone zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1995 r. w sprawie trybu sporządzania programów oraz negocjacji warunków wprowadzania zadań rządowych do miejscowych planów zagospodarowania (Dz.U.Nr 8, poz.36).

Zakłada się ochronę rzek, potoków, cieków wodnych również poprzez ochronę korytarzy ekologicznych rzek i wyłączenie terenów przybrzeżnych z terenów budowlanych. Dotyczy to przede wszystkim teras dolnych (okresowo zalewanych) przy czym strefa ta nie może być niniejsza niż 50 m od linii brzegowej Sanu i 15 m od linii brzegowej pozostałych cieków.

3.2. Obszary leśne wyłączone ze zmiany sposobu użytkowania.

Istniejące lasy na terenie gminy Sanok w większości pełnią funkcję lasów glebo- i wodochronnych.

Częściowo objęte są różnymi formami ochrony prawnej wymuszającej odpowiedni sposób gospodarowania nimi, zgodny z obowiązującymi przepisami. Obowiązuje w nich zakaz rębni zupełnej i zabudowy kubaturowej - z wyjątkiem ujęć wodnych dla wsi, budowli związanych z podstawowym wyposażeniem szlaków turystycznych (miejsc odpoczynku, schrony przeciwdeszczowe, itp.) oraz niezbędnych urządzeń łączności. Gospodarka leśna powinna być koordynowana przez odpowiednie służby leśne działające na terenie gminy.

[Dopuszcza się lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem, po uzyskaniu odpowiedniej zgody na przeznaczenie terenu na cele nieleśne.]⁷

3.3. Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień.

Analizy przydatności terenów rolnych pod względem :

- ukształtowania terenu i jego spadku,
- położenia względem poziomu morza,
- warunków klimatycznych i okresu wegetacji,
- niedostępności terenu i bliskości lasów,
- klas bonitacyjnych gruntu

stworzyły możliwość występowania obszarów rolnych, których przydatność dla rolnictwa jest znikoma. Stąd też dopuszczenie zmiany ich funkcji na obszary leśne (poprzez zalesianie). Zakłada się, że będą to tereny bez prawa zabudowy (za wyjątkiem ujęć wody i budowli związanych z zabezpieczeniem upraw rolnych i leśnych) oraz lokalizacji wyciągów narciarskich na terenach nieleśnych. Jeśli obszary te wchodzą w większe systemy ochronne

- podlegają przepisom na takich terenach obowiązującym.

3.4.1. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym.

To strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw. Są to tereny bez prawa zabudowy.

Dopuszcza się:

- lokalizację sieci infrastruktury technicznej, [w tym przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem.]⁷
- lokalizację wyciągów narciarskich,
- zakładanie śródpolnych pasów zieleni,
- wyznaczanie nowych działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw o areale nie mniejszym niż 20 ha,
- budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie, mnożarki), altany na terenach ogródków działkowych

pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z przepisami obowiązującymi dla terenów objętych systemami ochrony i nie jest zlokalizowane (budynki) w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i cieków wodnych na korytarzach ekologicznych /strefa bez prawa zabudowy kubaturowej dla rzeki San - min. 50 m od linii brzegowej, dla pozostałych cieków - min. 15 m od linii brzegowej/.

3.4.2. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania.

To strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw.

Dopuszcza się:

1/ lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,*[oraz w przypadku planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola, również obiektów związanych z tą siecią.]*⁷

2/ lokalizację wyciągów narciarskich,

3/ zakładanie śródpolnych pasów zieleni,

4/ wyznaczanie nowych działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw o areale nie mniejszym niż 20 ha,

5/ budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie, mnożarki), altany na terenach ogródków działkowych,

6/ wyznaczanie w szczególnie uzasadnionych wypadkach (wymagana pozytywna opinia Zarządu Gminy) nowych działek różnych form mieszkalnictwa o niskiej intensywności zabudowy z możliwością lokalizacji usług za wyjątkiem szczególnie szkodliwych i mogących pogorszyć stan środowiska i zdrowia ludzi,

II lokalizacja budynków i budowli wymienionych w punktach 1, 2, 4, 5, 6 nie może być sprzeczna z przepisami obowiązującymi dla terenów objętych systemami ochrony, a budynki nie mogą być lokalizowane na terenie korytarzy ekologicznych */strefa bez prawa zabudowy kubaturowej dla rzeki San - min. 50 m od linii brzegowej, dla pozostałych cieków - min. 15 m. od linii brzegowej/.*

3.5. Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych.

OBSZARY GÓRNICZE (złóża surowców mineralnych).

- PIASKOWCE GEZOWE:

Z1 - Falejówka - G. Kopacz - złoża udokumentowane 5,2 mln ton, nieeksploatowane,

Z2 - Trepcza - Długi Dział - złoża szacunkowe 17 mln ton, nieeksploatowane,

Z3 - Trepcza - Potok Horodne - złoża szacunkowe 36,4 mln ton, nieeksploatowane,

Z4 - Załuż - G. Paproć - złoża udokumentowane, nieeksploatowane.

Złóża **Z1** - **Z4** nie będą zagospodarowane w okresie perspektywy.

- SKAŁY KRZEMIONKOWE LUŻNE (kruszywo naturalne) :

Z5 - Łodzian - Dobra - złoża udokumentowane 551,9 tys. ton, eksploatowane,

Z6 - Łodzina - złoża udokumentowane 1 108 tys. ton, eksploatowane (zgoda na 580 tys. ton),

Z7 - Mrzygłód - Dobra - złoża udokumentowane 4 973 tys. ton, eksploatowane,

Z8 - Mrzygłód - złoża udokumentowane 1 453,9 tys. ton, nieeksploatowane,

Z9 - Bykowce - złoża szacunkowe, miąższość 5,4 m, nakład 3,4 m, nieeksploatowane,

Z10 - Załuż - usankcjonowanie prawne wydobywania piasku (eksploatacja dla potrzeb lokalnych),

Z11 - obszar Ulucz - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 7,2 mln ton,

Z12 - obszar Mrzygłód - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 3,7 mln ton,

Z13 - obszar Dębna - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 1,3 mln ton, >

zalecana eksploatacja powyższych złóż Z 11 -Z 13 i Z19 w dolinie objętej projektowanym zbiornikiem "Niewistka".

Z14 - obszar Łodzina - złoża perspektywiczne nieudokumentowane (piaskowce kliwskie rozsypliwie, ca 6,52 mln ton), nie przewiduje się eksploatacji,

Z19 - obszar Tyrawa Solna - złoża perspektywiczne kruszywa naturalnego (skały krzemionkowe luźne) o dobrych parametrach jakościowych, ca 100 ton m³.

- SUROWCE ILASTE:

Z15 - Międzybrodzie - złoża udokumentowane, łupki godulskie, 131 tys.m³,złoża wyczerpane,

Z16 - Zabłotce - złoża udokumentowane, łupki ilaste, 2 440 tys. m³ nieeksploatowane, możliwość produkcji ceramiki budowlanej w Zabłotcach lub Sanoku, w okresie perspektywy,

Z17 - obszar Trepcza - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, łupki ilaste, nie przewiduje się eksploatacji

Z18 - obszar Sanoczek - Pobiedno - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, łupki ilaste, nie przewiduje się eksploatacji.

OBSZARY GÓRNICZE (surowce bitumiczne) :

G1 - obszar górniczy Hłomcza (Kopalnia Tyrawa Solna) -ropa naftowa parafinowa - 0,598 tys. ton, gaz ziemny, zatw. 1962 r., koncesja uzyskana w 1993 r. na 25 lat. Ropa przeznaczona jest dla przemysłu petrochemicznego a gaz przeznaczony jest do ogrzewania pomieszczeń kopalni.

G2 - obszar górniczy Grabownica Wieś 1 (Kopalnia Grabownica)

ropa naftowa parafinowa, gaz ziemny, zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Uzyskiwane surowce przeznaczone są dla przemysłu petrochemicznego i energetycznego.

G3 - obszar górniczy Jurowce - Srogów (Rozdzielnia Strachocina)

gaz ziemny 95,94 mln ton, zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Gaz przekazywany jest gazociągiem KOZG Tarnów do rozdzielni w Strachocinie.

G4 - obszar górniczy Sanok - Zabłotce (Ośrodek Zbiorczy Zabłotce, Rozdzielnia Strachocina) gaz ziemny 562,69 mln ton, zatw. 1994 r., zmiana 1997 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Gaz przekazywany jest przez ośrodek zbiorczy Zabłotce gazociągiem KOZG Tarnów do rozdzielni w Strachocinie.

G5 - obszar górniczy Tyrawa Solna (Kopalnia Tyrawa Solna)

ropa naftowa wysoko jakościowa, lekka i nisko parafinowa, 3,61 tys. ton, gaz ziemny zatw. 1994 r., koncesja 1994 r. na 25 lat. Ropa magazynowana jest w zbiornikach roboczych i przewożona autocystemami do Zarszyna a dalej koleją do rafinerii. Gaz przeznaczony jest do celów energetycznych.

G6 - obszar górniczy Strachocina (Kopalnia Strachocina), gaz ziemny (bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w horyzoncie kredowym), zatw. 1994 r., zmiana 1997 r., koncesja uzyskana w 1993 r. na 25 lat.

G7 - obszar górniczy Grabownica (kopalnia), ropa naftowa lekka i średnia bezparafinowa, słabo parafinowa, parafinowa, gaz ziemny zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Ropa - ropociągiem do stabilizacji w Humniskach, skąd ropociągiem do Zarszyna na ekspedytor kolejowy i koleją do rafinerii. Gaz - dla potrzeb własnych do ogrzewania. *Zakłada się dalszą eksploatacją zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem.*

IV. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY I KRAJOBRAZU.

1. Zasady ochrony dóbr kultury.

Na terenie gminy Sanok znajduje się 40 zabytków architektury wpisanych w rejestr zabytków, 109 zabytków architektury wpisanych na listę konserwatora zabytków, 3 cmentarze wpisane w rejestr zabytków oraz 31 cmentarzy i 10 parków wpisanych na listę konserwatora zabytków.

Na ochronę i uwagę zasługuje również układ urbanistyczny centrum wsi Mrzygłód z fragmentami drewnianej zabudowy wokół rynku z ratuszem, karczmą i pomnikiem Władysława Jagiełły (który nadał tej miejscowości prawa miejskie).

Ponadto na terenie gminy wykazuje się 262 stanowiska archeologiczne. Z tego za cenne uważa się 81 stanowisk a 8 stanowisk wpisanych jest w rejestr zabytków. Wszystkie wyżej wymienione obiekty na podstawie art. 21 ust.1 ustawy z dnia 15.11.1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (z późniejszymi zmianami), oraz art.48 ust.3 ustawy z dnia 31.VIII.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (z późniejszymi zmianami) poddane są pieczy i decyzjom wojewódzkiego konserwatora zabytków wraz z drzewami i krzewami w otoczeniu obiektów.

[Realizację planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem na terenach, gdzie zlokalizowano stanowiska archeologiczne należy poprzedzić sondażowymi badaniami archeologicznymi i w razie konieczności - ratowniczymi badaniami archeologicznymi.]⁷

Poniżej zamieszczamy wykazy zabytków architektury, parków i cmentarzy oraz stanowisk archeologicznych wg Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Krośnie - patrz TABELE

Wykaz zabytków architektury Gmina Sanok

18 sierpnia 1997

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Bykowiec		dwór	mur	1850-1899	Agencja Rolna SP	A-302/93	
Czerzeż		cerkiew	drew	1742	brak	A-159/88	
Czerzeż		dzwonnica cerkiewna	drew	1750-1775	Parafia rzym kat.	A-159/88	
Dębna	droga do Mrzygłodu	kapliczka	mur	1875-1899			
Dobra Szlachecka		cerkiew	drew	1879	Parafia rzym kat.	A-195/90	
Dobra Szlachecka		dzwonnica cerkiewna	drew/mur	1600-1799	Parafia rzym kat.	A-113/88	
Dobra Szlachecka		plebania gr.kat.	mur	1800-1825	sklep		
Dobra Szlachecka		dom ludowy	drew	1900-1925			przebudowany
Dobra Szlachecka	nr 54	dom	drew	1890-1910	brak		
Dobra Szlachecka	stary cmentarz	kaplica - ruina	mur	1834			
Dobra Szlachecka	droga do Hłomczy	kapliczka	mur	1850			
Dobra Szlachecka	nr 61	dom	drew	1890-1910	J. Dymkowicz		
Dobra Szlachecka	droga do Ulicza	kapliczka	mur	1875-1899			
Dobra Szlachecka	nr 90	dom	drew	1890-1910	W. Dzieńko		
Dobra Szlachecka	nr 88	dom	drew	1890-1910	M. Chudzikiewicz		
Dolina		cerkiew	drew	1836	Parafia rzym kat.		
Falejówka		dwór	drew/mur	1890-1910	Gmina Sanok	A-299/93	
Hłomcza		cerkiew	drew	1859	Parafia K. Biz. Ukrain	A-222/90	
Hłomcza		dzwonnica cerkiewna	mur	1850-1875	Parafia K. Biz. Ukrain	A-222/90	
Hłomcza		brama cmentarna	mur	1850-1899	Parafia K. Biz. Ukrain	A-222/90	

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Hłomicza	droga do Mrzyglodu	kapliczka	mur	1800-1850			
Jurowce		cerkiew	drew	1873	Parafia rzym.kat.	A-354/96	
Jurowce		dzwonnica cerkiewna	mur	1905	Parafia rzym.kat.		
Jurowce		plebania	mur	1850-1875	Parafia rzym.kat.		
Jurowce		dwór	mur	1775-1825	RSP	A-122/88	
Jurowce	nr 15	dom	mur	1890-1910	RSP		
Jurowce	zespół dworski	gumno dworskie	mur	1875-1899	RSP	A-122/88	
Jurowce	cmentarz	brama cmentarna	mur	1890-1910	Parafia rzym.kat.		
Jurowce	zespół dworski	figura MBNP	kam	1889	RSP	A-122/88	
Kostarowce		cerkiew	drew	1872	Parafia rzym.kat.	A-355/96	
Kostarowce		dzwonnica cerkiewna	mur	1934	Parafia rzym.kat.		
Kostarowce	nr 1	dom	drew	1890-1910	W.Pelczar		
Kostarowce	nr 5	dom	drew	1890-1910	Michał Widzik		
Kostarowce		dom	drew	1900-1925	Józef Bacza		
Kostarowce	droga do cerkwi	kapliczka	mur	1800-1825			
Kostarowce	nr 155	kapliczka	mur	1935			
Kostarowce	droga do Strachociny	kapliczka	mur	1850			
Kostarowce		spichlerz dworski	mur	1850-1899	RSP Kostarowce	A-314/94	
Lalin		cerkiew	drew	1835	Parafia rzym.kat.	A-339/95	
Lalin		dzwonnica cerkiewna	drew	1924	Parafia rzym.kat.		
Lalin		szkoła	mur	1930-1939	Szkoła Podstawowa		
Lalin	nr 5	dom	drew	1900-1925	Michał Dereń		
Lalin	nr 6	dom	drew	1930-1939	K.Szurenka		
Lalin	nr 10	dom	drew	1933	Józef Błaszczyk		
Lalin	nr 15	dom	drew	1900-1925	Suwała		
Lalin	nr 16	dom	drew	1912	Iwaniszyn		
Lalin	nr 17	dom	drew	1930-1939	St.Kuczma		

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Lalin	nr 18	dom	drew	1930-1939	Jan Sasiadek		
Lalin	nr 21	dom	drew	1900-1925	M.Olejniacz		
Lalin	nr 22	dom	drew	1920-1929	Tadeusz Rajtar		
Lalin	nr 23	dom	drew	1905	M.Doloszycha		
Lalin	nr 33	dom	drew	1920-1929	A.Klimkowski		
Lalin	nr 36	dom	drew	1920-1929	T.Kuliga		
Lalin	nr 43	dom	drew	1920-1929	Szuwała		podcień frontowy
Lalin	nr 43	stajnia	drew	1920-1929	Szuwała		
Lalin	nr 43	piwnica	mur/drew	1920-1929	Szuwała		
Lalin	nr 44	dom	drew	1900-1925	Z.Malik		
Lalin	nr 44	kapliczka	mur	1900-1925			
Lalin		kapliczka	mur	1911			
Lalin		kapliczka	mur	1900-1925			
Łodzina		cerkiew	drew	1743	Parafia rzym.kat.	A-351/96	
Łodzina	park dworski	brama dworska	mur	1800-1825			
Łodzina	nr 4	kapliczka	mur	1890-1910			
Markowce	w parku dworskim	dwór	mur	1890-1910	Jerzy Kuchna	A-43/84	
Markowce	w parku dworskim	budynki inwentarskie	mur	1875-1890	SKR	A-43/84	
Międzybrodzie		cerkiew	mur	1899	Parafia rzym.kat.	A-227/90	p.w. Św.Trójcy
Międzybrodzie	obok cerkwi	dzwonnica cerkiewna	mur	1899	Parafia rzym.kat.	A-227/90	
Mrzygłód		kościół parafialny	mur	1400-1425	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód		dzwonnica kościelna	mur	1836	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód	mur kościelny	kapliczka	mur	1836	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód	mur kościelny	kapliczka	mur	1836	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód	mur kościelny	kapliczka	mur	1836	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód	mur kościelny	kapliczka	mur	1836	Parafia rzym.kat.	A-75/52	
Mrzygłód	mur kościelny	bramka kościelna	mur	1750-1799	Parafia rzym.kat.	A-75/52	

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Mrzyglód		cerkiew	mur	1900-1925	brak		
Mrzyglód	nr 141 (d.110)	ratusz	mur	1850-1899			
Mrzyglód		szkoła	mur	1900-1910	Szkoła Podstawowa		
Mrzyglód	nr 20	dom	drew	1875-1899	B.Makarski		
Mrzyglód	nr 29	dom	drew	1875-1899	S.Zabłotna		
Mrzyglód	nr 30	dom	drew	1875-1899	gospoda GS		
Mrzyglód	nr 31	dom	drew	1900	S.Kiczorowski		
Mrzyglód	nr 32	dom	drew	1850-1899	T.Kiczorowski		
Mrzyglód	nr 34	dom	drew	1850-1899	S.Wenc		
Mrzyglód	nr 35	dom	drew	1875-1899	W.Kiczorowski		
Mrzyglód	nr 36	dom	drew	1850-1875	R.Dąbrowski		
Mrzyglód	nr 40	d. szkoła	drew	1850-1875	J.Bukowski		
Mrzyglód	nr 41	dom	drew	1875-1899	J.Makarski		
Mrzyglód	nr 42	dom	drew	1890-1910	J.Szmiłtas		
Mrzyglód	nr 44	dom	drew	1875-1899	K.Zabłotna		
Mrzyglód	nr 45	dom	drew	1908	J.Wolański		
Mrzyglód	nr 47	dom	drew	1920	A.Głuszkiewicz		
Mrzyglód	nr 48	dom	drew	1898	K.Manzelowska		
Mrzyglód	nr 93	dom	drew	1875-1899	T.Dąbrowski	A-283/60	
Mrzyglód	nr 95	dom	drew	1875-1899	M.Makarski		
Mrzyglód	nr 95	spichlerz	mur	1875-1899	M.Makarski		
Mrzyglód	nr 97	dom	drew	1875-1899	B.Rudnicki		
Mrzyglód	nr 98	dom	drew	1875-1899	P.Jarecki		
Mrzyglód	nr 101	dom	drew	1875-1899	J.Chutowski		
Mrzyglód	nr 102	dom	drew	1850-1899	Janina Zygmunt		
Mrzyglód	nr 104	dom	drew	1850-1899	K.Wrotniak	A-282/60	
Mrzyglód	nr 105	dom	drew	1875-1899	S.Żywicki		

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Mrzygłód	nr 122	dom	drew	1875-1899			
Mrzygłód	droga do Sanoka	kapliczka	mur	1890-1910	Sokołowski		
Mrzygłód	droga do Hłomczy	kapliczka	mur	1875-1899			
Mrzygłód	nr 2	kapliczka	mur	1890-1910			
Mrzygłód	droga do Sanoka	kapliczka	mur	1900-1925			
Mrzygłód	Rynek 94	dom	drew	1875-1899	M.Wolwowicz	A-284/60	
Niebieszczany		piwnica dworska	kam	1750-1825	Morawscy	A-309/94	
Pakoszówka		dwór	mur	1875-1910	prywatni		
Pakoszówka		spichlerz dworski	mur	1775-1825	POM		
Pisarowce		pałac	mur	1800-1850		A-316/94	
Pisarowce	obok sklepu	figura przydrożna	kam	1900-1925			
Pisarowce	nr 44	kapliczka	kam	1900-1925			
Pisarowce		spichlerz dworski	mur	1899-1910	Szkoła Podstawowa	A-316/94	
Sanoczek		cerkiew	drew	1863	Parafia rzym.kat.		
Sanoczek		dwór	mur	1910	Kazimierz Świątek		
Sanoczek	nr 22	kapliczka	mur	1875-1899	P.Kądziałka		
Strachocina		kościół parafialny	mur	1900	Parafia rzym.kat.		
Strachocina		dzwonnica kościelna	mur	1932	Parafia rzym.kat.		
Strachocina		plebania	mur	1875-1899	Parafia rzym.kat.		
Strachocina		dom	drew	1900-1925	sklep		
Strachocina	nr 108	dom	drew	1875-1899	Zofia Radwańska		
Strachocina	nr 113	dom	drew	1890-1910	Wi.Cecula		
Strachocina	nr 208	dom	drew	1875-1899	Zofia Witek		
Strachocina	nr 211	dom	drew	1875-1899	Tadeusz Adamiak		podcień narożny
Strachocina	droga do Bażanówki	kapliczka	mur	1875-1899			
Strachocina	obok cmentarza	kapliczka	mur	1850-1875			
Trepcza		kapliczka	mur	1850-1899	Kat. Ustianowska		

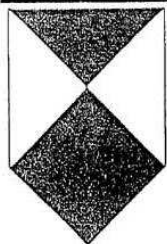
Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
Trepcza	nr 13	kapliczka	mur	1850-1899	Kamski		
Trepcza		plebania	mur	1775-1825	Parafia rzym.kat.		
Trepcza		spichlerz dworski	mur	1800-1850	T.Woliński		
Trepcza		dwór	drew	1850	PGR		
Trepcza	wokół cerkwi	mur z bramką	mur	1807	Parafia rzym.kat.	A-325/94	
Trepcza		cerkiew	mur	1807	Parafia rzym.kat.	A-325/94	
Tyrawa Solna	nr 10	dom	drew	1900-1925	Żywicki		
Tyrawa Solna	droga do Siemuszowej	kapliczka	mur	1850-1875			
Tyrawa Solna	droga do Siemuszowej	kapliczka	kam/mur	1850-1899			
Tyrawa Solna	droga do Siemuszowej	kapliczka	mur	1850-1899			
Tyrawa Solna		cerkiew	drew	1837	Parafia rzym.kat.	A-286/92	
Tyrawa Solna	nr 11	dom	drew	1900-1925	Nowakowski		
Wujskie	obok sklepu	kapliczka	mur	1800-1825	B.Trybuła		
Wujskie		dzwonnica cerkiewna	mur	1804	Parafia rzym.kat.	A-360/96	
Wujskie		cerkiew	mur	1804	Parafia rzym.kat.	A-360/96	
Wujskie	nr 55	dom	drew	1875-1899	Henryk Poboreżny		
Wujskie	nr 50	dom	drew	1875-1899	St.Budrowski		
Załuż		dworzec kolejowy	mur	1872	PKP		
Załuż		spichlerz dworski	mur	1875-1899	Gmina Sanok		
Załuż	zespół dworski	kaplica grobowa	mur	1875-1899	Gmina Sanok		w ruinie
Załuż		dwór	mur	1875-1899	Gmina Sanok	A-44/84	

Miejscowość	Adres	Obiekt	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zab	Uwagi
-------------	-------	--------	----------	-----------	------------	-------------	-------

Wszystkich zabytków architektury - łącznie 149

Na podst. art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. z 1962 r. nr 10, poz. 48, z 1983 r., nr 38, poz. 173, z 1989 r. nr 35, poz. 192, z 1990 r. nr 34, poz. 198 i z 1990 r. nr 56, poz. 322) oraz art. 48 ust.3 ustawy z dnia 31 sierpnia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1980 r. nr 3, poz. 6; zm.: 1983 r. nr 44, poz. 201; 1987 r. nr 33, poz. 180; 1989 r. nr 26, poz. 193, nr 35, poz. 192; 1990 r. nr 34, poz. 198; nr 39, poz. 222; 1991 r. nr 77, poz. 335; nr 101, poz. 444; 1993 r. nr 40, poz. 183) wszelkie drzewa i krzewy w otoczeniu obiektów zabytkowych poddane są pieczy i decyzjom Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

przygotował Tadeusz Łopatkiewicz

Państwowa Służba
Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki
w Krośnie

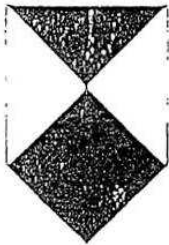
Wykaz zabytkowych parków
Gmina Sanok

18 sierpnia 1997

MEJSCOWOŚĆ	OBSZAR	DATOWANIE	REJESTR ZAB.	UŻYTKOWNIK	OBIEKTY TOWARZYSZĄCE	UWAGI
Bykowiec	8,00 ha	1800-1825	A-302/93	Agen.Wł.Rol. SP	dwór, zabudowania gosp.	
Falejówka	5,80 ha	1775-1825	A-299/93	mienie komunalne	dwór	
Jurowce	6,00 ha	1800-1825	A-122/88	Rolnicza Sp. Prod.	dwór,zabudowania gosp.	
Kostarowce	3,75 ha	1800-1825	A-314/94	Sp. Prod ROZWÓJ	spichlerz, czworak	
Markowce	5,00 ha	1800-1825	A-43/84	J.Kuchna, mienie wsi	dwór, zabudowania gosp.	
Niebieszczany	2,50 ha	1800-1925	A-309/94	A.i T.Morawscy	piwnica	
Pakoszkówka		1750-1850		POHZ Brzozów	dwór, spichlerz	
Pisarowce	1,78 ha	1800-1850	A-316/94	Szkoła Podstawowa	dwór, spichlerz	
Strachocina	4,49 ha	1800-1850	A-310/94	Urząd Gminy	brak	
Załuz	3,00 ha	1700-1850	A-44/84	Ośrodek Wczasowy	pałac, zabudowania gosp.	

Na podst. art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. z 1962 r. nr 10, poz. 48, z 1983 r., nr 38, poz. 173, z 1989 r. nr 35, poz. 192, z 1990 r. nr 34, poz. 198 i z 1990 r. nr 56, poz. 322) oraz art. 48 ust.3 ustawy z dnia 31 sierpnia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1980 r. nr 3, poz. 6; zm.: 1983 r. nr 44, poz. 201; 1987 r. nr 33, poz. 180; 1989 r. nr 26, poz. 193, nr 35, poz. 192; 1990 r. nr 34, poz. 198; nr 39, poz. 222; 1991 r. nr 77, poz. 335; nr 101, poz. 444; 1993 r. nr 40, poz. 183) wszelkie drzewa i krzewy w otoczeniu obiektów zabytkowych poddane są pieczy i decyzjom Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

przygotował Tadeusz Łopatkiewicz

Państwowa Służba
Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki
w Krośnie

Wykaz zabytkowych cmentarzy
Gmina Sanok

15 października 1996

MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	CMENARZ	OBSZAR HA	OBECNIE	REJESTR ZABYTEKÓW	STAN ZACHOWANIA	UWAGI
Bykowce		rzym.kat./gr.kat.	0,30 ha	czynny		zaniedbany	mogila zbiorowa żołnierzy Września
Czertez		rzym.kat./gr.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Dobra Szlachecka		gr.kat.	0,30 ha	nieczynny		zaniedbany	
Dobra Szlachecka		gr.kat./rzym.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Falejówka		choleryczny	0,05 ha	nieczynny		dobry	
Falejówka		rzym.kat.	1,00 ha	czynny		dobry	
Hłomcza		gr.kat.	0,20 ha	nieczynny		zaniedbany	kwalera rzym.kat.
Hłomcza	przy cerkwi	gr.kat.	0,10 ha	nieczynny		dobry	
Hłomcza		rzym.kat./gr.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Jurowce		gr.kat./rzym.kat.	1,95 ha	czynny		dobry	7 mogil żołnierzy radzieckich
Kostarowce		gr.kat./rzym.kat.	0,90 ha	czynny		dobry	
Lalin		gr.kat./rzym.kat.	1,00 ha	czynny		dobry	
Liszna		rzym.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Łodzina		rzym.kat./gr.kat.	1,00 ha	czynny	A-351/96	dobry	
Łodzina		gr.kat.	0,20 ha	nieczynny	A-351/96	pozostałości	kwalera rzym.kat.
Markowce	obok dworu	mogila rozstrzel.	0,02 ha	nieczynny		dobry	mogila mieszkańców Markowców
Międzybrodzie		gr.kat./rzym.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Mrzyglód	w lesie	mogila rozstrzel.	0,01 ha	nieczynny		dobry	mogila Żydów i Cyganów
Mrzyglód		rzym.kat.	1,50 ha	czynny		dobry	
Mrzyglód		rzym.kat.	0,40 ha	nieczynny		pozostałości	

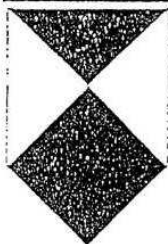
MIEJSCOWOŚĆ	ADRES	CMENTARZ	OBSZAR HA	OBECNIE	REJESTR ZABYTKÓW	STAN ZACHOWANIA	UWAGI
Niebieszczany		rzym.kat.	1,00 ha	nieczynny od 1950		dobry	
Płowce		rzym.kat.	0,20 ha	nieczynny od 1958		zaniedbany	
Prusiek		gr.kat./rzym.kat.	0,65 ha	czynny		dobry	
Raczkowa	Jaworzyna	choleryczny	0,10 ha	nieczynny		dobry	
Sanoczek		gr.kat./rzym.kat.	0,40 ha	czynny		dobry	
Strachocina		rzym.kat.	0,65 ha	czynny		dobry	
Stróże Małe		gr.kat./rzym.kat.	0,15 ha	czynny		dobry	
Trepcza		gr.kat.	0,30 ha	nieczynny		pozostałości	
Trepcza		rzym.kat.	0,50 ha	czynny		dobry	
Tyrawa Solna		rzym.kat./gr.kat.	0,20 ha	czynny		dobry	
Tyrawa Solna		gr.kat./rzym.kat.	1,00 ha	nieczynny		zaniedbany	
Wujskie		gr.kat./rzym.kat.	0,65 ha	czynny		dobry	
Zaluz		II wojna	0,10 ha	nieczynny		pozostałości	50 złm.czechosłowackich z 1939

Wszystkich cmentarzy - łącznie: 33

Na podst. art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. z 1962 r. nr 10, poz. 48, z 1983 r., nr 38, poz. 173, z 1989 r. nr 35, poz. 192, z 1990 r. nr 34, poz. 198 i z 1990 r. nr 56, poz. 322) oraz art. 48 ust.3 ustawy z dnia 31 sierpnia 1980 roku o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1980 r. nr 3, poz. 6; zm.: 1983 r. nr 44, poz. 201; 1987 r. nr 33, poz. 180; 1989 r. nr 26, poz. 193, nr 35, poz. 192; 1990 r. nr 34, poz. 198; nr 39, poz. 222; 1991 r. nr 77, poz. 335; nr 101, poz. 444; 1993 r. nr 40, poz. 183) wszelkie drzewa i krzewy w otoczeniu obiektów zabytkowych poddane są pieczy i decyzjom Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

przygotował Tadeusz Łopalkiewicz

DOTYCZY
 PLANÓW
 STANOWISKO
 WIEŚ

Państwowa Służba
 Ochrony Zabytków
 Oddział Wojewódzki
 w Krośnie

Wykaz stanowisk archeologicznych
 miasta i gminy Sanok

15 października 1996

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
1-1 Bykowce	02	113-79/17	OP,OR,PŚ		
1-2 Bykowce	03	113-79/18	EB?,OP,PŚ		
1-3 Bykowce	04	113-79/19	WŚ,OP,EB,OR,N?		
1-4 Bykowce	05	113-79/20	OP,OR,PŚ		> 7.4.0
1-5 Bykowce	06	113-79/21	OP,EB,OR,WŚ,PŚ		
1-6 Bykowce	07	113-79/22	OP,EB-Ha,OR,PŚ		
1-7 Bykowce	11	113-79/23	OP,OR,WŚ?,EK		↓
2-1 Czertez	04	113-77/158	OR		↓
2-2 Czertez	05	113-77/161	OR		> 3.1.0
2-3 Czertez	06	113-77/160	OP,OR		↓
3-1 Dębna	01	112-78/100	OP(N?)		↓
3-2 Dębna	02	112-78/99	POR		↓ 2.0.0
4-1 Falejówka	01	112-78/11	EB-Ha,PŚ		↓
4-2 Falejówka	07	112-78/17	OP,ON,N-WEB		
4-3 Falejówka	12	112-78/22	N,OP		
4-4 Falejówka	13	112-78/23	OP,POR,N-WEB		
4-5 Falejówka	16	112-78/26	PŚ,WŚ,OP		> 8.0.0
4-6 Falejówka	19	112-78/29	OP,POR,ON		
4-7 Falejówka	24	112-78/34	PŚ/ON,OP		↓

	Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
4-8	Falejówka	25	112-78/35	OP,N-WEB,POR?		5.3.C
5-1	Hłomcza	<u>01</u>	112-79/80	OR,EB-Ha,N,WEB	.	
5-2	Hłomcza	<u>02</u>	112-79/81	WŚ,POR,EB	.	
5-3	Hłomcza	03	112-79/82	PŚ,EB,WŚ		
5-4	Hłomcza	09	112-79/85	WŚ(X-XIII)		
5-5	Hłomcza	<u>11</u>	112-79/87	WŚ(XI-XII),POR	.	
6-1	Jędruszkowce	<u>07</u>	113-77/107	POR,WŚ	.	2.1.C
6-2	Jędruszkowce	10	113-77/110	OP		
7-1	Jurowce	04	113-77/155	OR,OP,EB		6.0.C
7-2	Jurowce	05	112-77/141	POR		
7-3	Jurowce	06	113-77/150	WŚ,POR		
7-4	Jurowce	10	113-77/154	POR		
7-5	Jurowce	13	112-77/144	PŚ		
7-6	Jurowce	14	112-77/145	OR,PŚ		
8-1	Kostarowce	01	113-77/128	OR		21.7.C
8-2	Kostarowce	<u>03</u>	113-77/130	POR,PŚ	.	
8-3	Kostarowce	<u>04</u>	113-77/131	POR,PŚ	.	
8-4	Kostarowce	06	113-77/133	WŚ		
8-5	Kostarowce	07	113-77/134	OR,WŚ,OP		
8-6	Kostarowce	09	113-77/136	OP		
8-7	Kostarowce	<u>12</u>	113-77/139	POR,WŚ,EB-Ha	.	
8-8	Kostarowce	<u>15</u>	113-77/142	POR,PŚ	.	
8-9	Kostarowce	16	113-77/143	OP,POR,WŚ		
8-10	Kostarowce	<u>17</u>	113-77/144	OP,OR,PŚ	.	
8-11	Kostarowce	19	113-77/146	OP,OR?		

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne	
8-12	Kostarowce	24	112-77/118	OP,PŚ,POR	↑	
8-13	Kostarowce	25	112-77/119	OP,POR		
8-14	Kostarowce	28	112-77/122	POR,N-WEB		
8-15	Kostarowce	30	112-77/124	OP,POR		
8-16	Kostarowce	31	112-77/125	OR,OP,N-WEB		
8-17	Kostarowce	32	112-77/126	OR,PŚ/ON,OP,N		
8-18	Kostarowce	34	112-77/128	OP,POR		
8-19	Kostarowce	<u>35</u>	112-77/129	OP,OR,PŚ,N	.	
8-20	Kostarowce	<u>36</u>	112-77/130	WŚ,POR,PŚ,OP	.	
8-21	Kostarowce	37	112-77/131	POR,OP,N,ON	}	
9-1	Lalin	06	112-77/77	OP,OR		} 3,0,0
9-2	Lalin	08	112-77/79	OP,PŚ		
9-3	Lalin	10	112-77/81	OR		
10-1	Liszna	<u>01</u>	112-79/89	POR	}	
10-2	Liszna	02	112-78/105	OP,EB-Ha		
10-3	Liszna	<u>03</u>	112-78/108	N?,OR,PŚ		} 6,2,0
10-4	Liszna	05	113-78/116	EB?,N?		
10-5	Liszna	12	113-79/4	EB-Ha		
10-6	Liszna	13	113-79/5	OP(EB?)		
11-1	Markowce	04	113-77/173	OR,WŚ	}	
11-2	Markowce	05	113-77/174	POR,PŚ		
11-3	Markowce	06	113-77/175	WŚ,WEB		} 5,0,0
11-4	Markowce	07	114-77/57	OL?,OWR?		
11-5	Markowce	09	114-77/59	OL?		
12-1	Międzybrodzie	<u>01</u>	112-78/88	PŚ,OP,WŚ,POR,N	↓	

	Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
12-2	Międzybrodzie	<u>02</u>	112-78/90	OP,EB-Ha,WŚ,PŚ		} 7.2.1
12-3	Międzybrodzie	04	112-78/87	EB,OP,N,WŚ,PŚ		
12-4	Międzybrodzie	<u>05</u>	112-78/91	OP,POR	A-a 83/92	
12-5	Międzybrodzie	08	112-78/94	OP,OR,N-WEB		
12-6	Międzybrodzie	09	112-78/95	OR,EB-Ha		
12-7	Międzybrodzie	11	112-78/97	POR		
13-1	Mrzyglód	<u>01</u>	112-79/64	WŚ,EB-Ha,POR		
13-2	Mrzyglód	02	112-79/65	OP		
13-3	Mrzyglód	<u>03</u>	112-79/66	EB-Ha,OP		
13-4	Mrzyglód	04	112-79/67	EB?		
13-5	Mrzyglód	07	112-79/70	OP(EB?)		
13-6	Mrzyglód	<u>08</u>	112-79/71	WŚ(X-XII),OP		
13-7	Mrzyglód	<u>09</u>	112-79/72	WŚ(X-XII),OP		
13-8	Mrzyglód	<u>11</u>	112-79/74	WŚ,OP(EB?)		
13-9	Mrzyglód	<u>12</u>	112-79/75	OP,WŚ		
13-10	Mrzyglód	13	112-79/76	OP		
13-11	Mrzyglód	15	112-79/78	OP,EB-Ha		
14-1	Niebieszczany	<u>04</u>	114-78/108	XV/XVII(dwór)		} ↓
14-2	Niebieszczany	<u>06</u>	114-78/79	OR,PŚ,Ha		
14-3	Niebieszczany	07	114-78/80	WEB,Ha,OR,PŚ		
14-4	Niebieszczany	08	114-78/81	OR,PŚ,OP		
14-5	Niebieszczany	11	114-78/84	OR,PŚ		
14-6	Niebieszczany	17	114-78/90	OP		
14-7	Niebieszczany	29	114-78/102	OP		
14-8	Niebieszczany	30	114-78/103	OP,POR		

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
14-9	Niebieszczany	31	114-78/104	OP	↑ 18.4.C
14-10	Niebieszczany	33	114-78/106	PŚ,WEB,OP	
14-11	Niebieszczany	34	114-78/107	OP,PŚ	
14-12	Niebieszczany	<u>35</u>	114-78/109	WŚ,PŚ,OR,OP,EK	
14-13	Niebieszczany	36	114-78/110	OR	
14-17	Niebieszczany	38	114-78/112	OP,EK-WEB	
14-15	Niebieszczany	45	114-78/119	OP,OR	
14-16	Niebieszczany	46	114-77/79	EB,OP	
14-17	Niebieszczany	<u>50</u>	114-77/83	N?	
14-18	Niebieszczany	51	114-77/84	OP,EK,EB	
15-1	Pakoszówka	<u>01</u>	112-77/83	OR,PŚ/ON,OP	↓ 16.5.C
15-2	Pakoszówka	03	112-77/85	OR	
15-3	Pakoszówka	06	112-77/88	OR	
15-4	Pakoszówka	<u>10</u>	112-77/92	OR,PŚ/ON,P,OP	
15-5	Pakoszówka	11	112-77/93	OP,POR	
15-6	Pakoszówka	12	112-77/94	OP,OR	
15-7	Pakoszówka	<u>13</u>	112-77/95	POR,OP	
15-8	Pakoszówka	14	112-77/96	OP(OR?)	
15-9	Pakoszówka	16	112-77/98	EB,OR?	
15-10	Pakoszówka	17	112-77/99	OP,OR	
15-11	Pakoszówka	22	112-77/104	OR,OP,WŚ,ON	
15-12	Pakoszówka	23	112-77/105	OP	
15-13	Pakoszówka	25	112-77/107	OP	
15-14	Pakoszówka	<u>26</u>	112-77/108	POR	
15-15	Pakoszówka	27	112-77/109	POR	

	Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
15-16	Pakoszówka	30	112-77/112	PŚ,OP,OR		}
15-17	Pakoszówka	<u>32</u>	112-77/114	OP(EB,OL?),OL	.	
16-1	Pisarowce	<u>04</u>	113-77/115	POR,WŚ,PŚ	.	} 2.1.0
16-2	Pisarowce	07	113-77/118	POR		
17-1	Płowce	01	114-78/5	OP,OR,PŚ		} 6.0.0
17-2	Płowce	03	113-78/28	OP		
17-3	Płowce	05	113-78/30	OP		
17-4	Płowce	08	114-78/3	OP		
17-5	Płowce	10	114-78/6	EK-WEB,OP		
17-6	Płowce	11	114-78/7	N?,EB?,OP		
18-1	Prusiek	03	114-78/73	OP		} 13.4.0
18-2	Prusiek	<u>05</u>	114-78/76	WŚ,OR,EK-WEB	.	
18-3	Prusiek	06	114-78/77	OP,POR		
18-4	Prusiek	09	114-77/63	PŚ		
18-5	Prusiek	13	114-77/136 7	WŚ,EB,OP,PŚ,ON		
18-6	Prusiek	<u>14</u>	114-77/68	WŚ,PŚ,OWR,EK	.	
18-7	Prusiek	17	114-77/71	EB,OP,PŚ		
18-8	Prusiek	<u>18</u>	114-77/72	WŚ,PŚ,OP,OL,EK	.	
18-9	Prusiek	19	114-77/73	OWR,OP,WŚ,ON		
18-10	Prusiek	20	114-77/74	OWR,OP,PŚ		
18-11	Prusiek	21	114-77/75	OP,OWR?,PŚ		
18-12	Prusiek	<u>22</u>	114-77/76	WŚ	.	
18-13	Prusiek	23	114-77/77	OWR,OP		
19-1	Raczkowa	01	112-78/1	OP,EB-Ha		} ↓
19-2	Raczkowa	03	112-78/3	OP,N-WEB,POR		

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
19-3	Raczkowa	05	112-78/5	OP	5.0.0
19-4	Raczkowa	06	112-78/6	OP	
19-5	Raczkowa	09	112-78/9	OR,N-WEB,EB-Ha	
20-1	Sanoczek	02	113-78/9	OP,POR	>15.4.0
20-2	Sanoczek	<u>03</u>	114-78/1	OR,OP	
20-3	Sanoczek	04	113-78/11	POR	
20-4	Sanoczek	<u>06</u>	113-78/13	OP,OR,WŚ	
20-5	Sanoczek	07	113-78/14	WŚ,POR	
20-6	Sanoczek	08	113-78/15	OP,OR	
20-7	Sanoczek	11	113-78/18	OP,OR	
20-8	Sanoczek	<u>12</u>	113-78/19	OP,OR	
20-9	Sanoczek	17	113-78/24	OP,EB?	
20-10	Sanoczek	21	113-77/163	POR	
20-11	Sanoczek	22	113-77/164	OR	
20-12	Sanoczek	<u>23</u>	113-77/165	POR,EB-Ha,WŚ	
20-13	Sanoczek	24	113-77/166	OP,PŚ	
20-14	Sanoczek	25	113-77/167	WŚ,OR	
20-15	Sanoczek	27	113-77/169	OP,OR	
Sanok	<u>01</u>	113-78/43	N,WŚ,Ś(grodz)	A-496/69	↓
Sanok	<u>02</u>	113-78/44	WŚ,PŚ(XV-XVI)		
Sanok	03	113-78/45	XII-XIII,ON		
Sanok	13	113-78/55	OR,EB-Ha		
Sanok	15	113-78/57	POR,WŚ,OP		
Sanok	20	113-78/62	OR,WŚ,ON		
Sanok	21	113-78/63	XV-XVII		

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
Sanok	32	113-78/74	POR,OP		λ
Sanok	38	113-78/80	OP,WŚ		!
Sanok	41	113-78/83	OP		
Sanok	<u>42</u>	113-78/84	OP,OR,WŚ		•
Sanok	44	113-78/86	OP,ON		
Sanok	46	113-78/88	WŚ,ON		
Sanok	48	113-78/90	OP,POR		
Sanok	50	113-78/92	POR		
Sanok	<u>54</u>	113-78/96	WŚ,OP,OR,PŚ		•
Sanok	<u>56</u>	113-78/98	WEB?		•
Sanok	59	113-78/101	OP,POR		
Sanok	60	113-78/102	OP,OR		
Sanok	64	114-78/19	POR,OP,WŚ,PŚ		
Sanok	<u>65</u>	114-78/20	PŚ,OP		• > 44.15
Sanok	66	114-78/21	OP,EK-WEB,OR		
Sanok	68	114-78/23	PŚ,WŚ		
Sanok	69	114-78/24	N,OP		
Sanok	70	114-78/25	N-WEB,OR,PŚ		
Sanok	<u>71</u>	114-78/26	OR,WŚ,OP		•
Sanok	72	114-78/27	OR		
Sanok	80	114-78/35	OP		
Sanok-Biała Góra	<u>101</u>	113-78/103	XIII(grodz),N	A-412/68	•
Sanok-Biała Góra	<u>03</u>	113-78/105	WŚ(IX-XII),OP		•
Sanok-Olchowce	01	113-78/108	OP,WŚ,PŚ		•
Sanok-Olchowce	<u>02</u>	113-78/109	OP,OR		•

SANOK

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
Sanok-Olchowce	03	113-78/110	OP,WŚ		SANOK
Sanok-Olchowce	04	113-78/111	OP,WŚ		
Sanok-Olchowce	06	113-79/6	WŚ		
Sanok-Olchowce	08	113-79/7	EB-Ha,OR,OP,WŚ		
Sanok-Olchowce	09	113-79/8	OP,EB-Ha,WŚ,PŚ		
Sanok-Olchowce	10	113-79/9	EB,OR,OP,WŚ,PŚ		
Sanok-Olchowce	11	113-79/10	POR,OP,WŚ		
Sanok-Olchowce	12	113-79/11	EB,OP,N,PŚ,WŚ		
Sanok-Olchowce	16	113-79/12	EB-Ha	A-a 77/92	
Sanok-Olchowce	17	113-79/13	OP,EB-Ha,WŚ		
Sanok-Olchowce	18	113-79/14	OR,WŚ,EB,N?,OP		
21- 1 Srogów Dolny	04	112-78/56	POR,PŚ/ON,OP		
21- 2 Srogów Dolny	05	112-78/57	OP		
21- 3 Srogów Dolny	07	112-78/59	OP,POR,N-WEB		
21- 4 Srogów Dolny	12	112-78/64	WŚ,OR,PŚ		
21- 5 Srogów Dolny	14	112-78/66	PŚ,POR,OP		
21- 6 Srogów Dolny	15	112-78/67	OP,PŚ		
21- 7 Srogów Dolny	16	112-78/68	OR,OP		
21- 8 Srogów Dolny	17	112-78/69	OP,EB-Ha,PŚ		
21- 9 Srogów Dolny	18	112-78/70	OP		
21- 10 Srogów Dolny	20	112-78/72	OP		
22- 1 Srogów Górny	01	112-77/133	WŚ,POR		
22- 2 Srogów Górny	05	112-77/136	OP		
22- 3 Srogów Górny	06	112-77/137	WŚ,POR		
22- 4 Srogów Górny	07	112-78/38	PŚ,WŚ		

> 10.1.0

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne	
22-5	Srogów Górny	08	112-78/39	OP(OR?),WŚ,PŚ	11.1.1	
22-6	Srogów Górny	09	112-78/40	OP,PŚ,POR,N-EB		
22-7	Srogów Górny	11	112-78/42	OR,POR,ON		
22-8	Srogów Górny	12	112-78/43	OP,ON		
22-9	Srogów Górny	14	112-78/45	PŚ/ON,WŚ,OP		
22-10	Srogów Górny	15	112-78/46	PŚ,WŚ,POR?		
22-11	Srogów Górny	<u>17</u>	112-78/48	OR,WŚ,POR,ON		A-a 82/93
23-1	Strachocina	<u>05</u>	112-77/38	N		19.2.0
23-2	Strachocina	07	112-77/40	POR		
23-3	Strachocina	09	112-77/42	POR,OP		
23-4	Strachocina	11	112-77/44	OP,POR		
23-5	Strachocina	15	112-77/48	OP,OR		
23-6	Strachocina	17	112-77/50	OP		
23-7	Strachocina	18	112-77/51	POR		
23-8	Strachocina	20	112-77/53	OR		
23-9	Strachocina	21	112-77/54	OR?		
23-10	Strachocina	24	112-77/57	POR		
23-11	Strachocina	25	112-77/58	OP,POR		
23-12	Strachocina	29	112-77/62	OP,OR?		
23-13	Strachocina	30	112-77/63	POR		
23-14	Strachocina	33	112-77/66	POR		
23-15	Strachocina	34	112-77/67	OP,POR		
23-16	Strachocina	37	112-77/70	OR,OP		
23-17	Strachocina	39	112-77/72	OR		
23-18	Strachocina	<u>40</u>	112-77/73	OR		

	Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
23-19	Strachocina	41	112-77/74	OR		
24-1	Stróże Małe	01	114-78/8	OP,PŚ		
24-2	Stróże Małe	05	114-78/12	PŚ,OP,OR		
24-3	Stróże Małe	08	114-78/15	OP,OR		
24-4	Stróże Małe	09	114-78/16	WŚ(X),OP		*
25-1	Stróże Wielkie	03	114-78/38	OP		
25-2	Stróże Wielkie	07	114-78/42	OP,WŚ,PŚ		
25-3	Stróże Wielkie	09	114-78/44	PŚ,OR,N?		
25-4	Stróże Wielkie	10	114-78/45	PŚ/ON,OP,OR,WŚ		
25-5	Stróże Wielkie	11	114-78/46	PŚ,OP,OR		
25-6	Stróże Wielkie	12	114-78/47	OP,OR,WŚ,Ha		*
25-7	Stróże Wielkie	13	114-78/48	POR,N		
25-8	Stróże Wielkie	14	114-78/49	EB-Ha,WŚ		
25-9	Stróże Wielkie	15	114-78/50	OP,WŚ,N?,WEB?		*
26-1	Trepcza	01	112-78/85	WŚ(grodz.)	A-406/68	*
26-2	Trepcza	02	112-78/84	WŚ(grodz.)	A-474/69	*
26-3	Trepcza	03	112-78/86	WŚ(kurhany)	A-475/69	*
26-4	Trepcza	06	113-78/34	OP,POR,WŚ		*
26-5	Trepcza	09	113-78/37	PŚ,OP,WŚ		
26-6	Trepcza	12	112-78/78	OP,WŚ,POR,EB		*
26-7	Trepcza	21	112-78/76	OP,PŚ,N-WEB		
26-8	Trepcza	22	112-78/75	PŚ,WŚ,OR,OP,EK		*
26-9	Trepcza	23	112-78/74	OP,POR,N-WEB		
26-10	Trepcza	24	112-78/73	PŚ,WŚ,OR,OP,EB	A-a 84/93	*
26-11	Trepcza	25	112-78/110	WŚ		

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
27-1 Tyrawa Solna	<u>01</u>	112-79/1	X-XIII(grodz.)	A-476/69	*
27-2 Tyrawa Solna	<u>04</u>	112-79/4	EB,N?		*
27-3 Tyrawa Solna	<u>05</u>	112-79/5	EB-Ha,OR,N-WEB		*
27-4 Tyrawa Solna	<u>06</u>	112-79/6	EB-Ha		*
27-5 Tyrawa Solna	<u>07</u>	112-79/7	OP,WŚ,PŚ		*
27-6 Tyrawa Solna	<u>08</u>	112-79/8	EB-Ha,WŚ		*
27-7 Tyrawa Solna	<u>09</u>	112-79/9	WŚ,PŚ,OP		*
27-8 Tyrawa Solna	<u>10</u>	112-79/10	PŚ,WŚ,OP		*
27-9 Tyrawa Solna	<u>11</u>	112-79/11	PŚ,OP		*
27-10 Tyrawa Solna	<u>12</u>	112-79/12/	EB-Ha,N?,ON		*
27-11 Tyrawa Solna	<u>13</u>	112-79/13	EB-Ha		*
27-12 Tyrawa Solna	<u>14</u>	112-79/14	EB-Ha,N?,POR		*
27-13 Tyrawa Solna	<u>15</u>	112-79/15	PŚ,WŚ,ON,OP		*
27-14 Tyrawa Solna	<u>18</u>	112-79/18	POR,PŚ		*
27-15 Tyrawa Solna	<u>20</u>	112-79/20	WŚ,OP,ON		*
27-16 Tyrawa Solna	<u>21</u>	112-79/21	OP,EB,WŚ,PŚ		*
27-17 Tyrawa Solna	<u>22</u>	112-79/22	WŚ(XI-XIII),ON		*
27-18 Tyrawa Solna	<u>23</u>	112-79/23	PŚ,EB-Ha		*
27-19 Tyrawa Solna	<u>24</u>	112-79/24	EB-Ha		*
27-20 Tyrawa Solna	<u>25</u>	112-79/25	EB-Ha		*
27-21 Tyrawa Solna	<u>26</u>	112-79/26	EB-Ha		*
27-22 Tyrawa Solna	<u>27</u>	112-79/27	OP,WŚ		*
27-23 Tyrawa Solna	<u>28</u>	112-79/28	PŚ,WŚ,OP		*
27-24 Tyrawa Solna	<u>29</u>	112-79/29	EB-Ha?		*
27-25 Tyrawa Solna	<u>30</u>	112-79/30	N,EB-Ha?,PŚ		*

> 28.18.1

Miejscowość	Numer stanowiska	Numer AZP	Chronologia	Rejestr zabytków	Stanowisko cenne
27-26 Tyrawa Solna	<u>31</u>	112-79/31	N		*
27-27 Tyrawa Solna	<u>32</u>	112-79/32	WŚ(XI-XIII), OP		*
27-28 Tyrawa Solna	<u>33</u>	112-79/33	OP(EB?), WŚ/PŚ		*
28- 1 Wujskie	15	113-79/39	EB		*
28- 2 Wujskie	21	113-79/45	EB-Ha, OP, EK		*
29- 1 Załuż	<u>01</u>	114-79/59	POR, WŚ, PŚ, ON	A-646/71	*
29- 2 Załuż	02	114-79/60	EB		*
29- 3 Załuż	<u>03</u>	114-79/61	EB, POR, WŚ, PŚ		*
29- 4 Załuż	<u>04</u>	114-79/62	PŚ, WŚ, EB, OP, OR		*
29- 5 Załuż	<u>05</u>	114-79/63	POR, EB, WŚ, PŚ		*
29- 6 Załuż	07	114-79/65	EB		*
29- 7 Załuż	<u>10</u>	114-79/68	EB, POR		*

2.0.0

7.5.1

Używane skróty:

* - stanowisko szczególnie cenne;

P - paleolit; EK - epoka kamienia; N - neolit; WEB - wczesna epoka brązu; EB - epoka brązu; Ha - wczesna epoka żelaza; OL - okres lateński; OR - okres wpływów rzymskich; POR - późny okres rzymski; OP - okres prahistoryczny; WŚ - wczesne średniowiecze; PŚ - późne średniowiecze; ON - okres nowożytny; GRODZ - grodzisko.

przygotował mgr Jerzy Ginalski

262 stan. gm Sauok w tym cennych: 81 w rejestrze zab.: 8
44 stan m Sauok : 15 : 3

Z up. Woj. Łódzkiego
Konservatora Zabytków
mgr Jerzy Ginalski
Konservator Zabytków Archeologicznych

2. Kierunki i rodzaje ochrony dóbr kultury.

Analizy uwarunkowań wykazały, że zespoły zabytkowe w Czerteżu (cerkiew z cmentarzem) i w Łodzinie (cerkiew z cmentarzami) ze względu na swoje walory, predysponowane są po opracowaniu dokumentacji specjalistycznej do utworzenia rezerwatów kulturowych. Zwraca się uwagę, że w wypadku budowy zbiornika Niewistka wieś Mrzyglód w całości znajdzie się pod wodą (i zabytki i układ urbanistyczny). Zaleca się jak najszybsze opracowanie dokumentujące istniejące obiekty i układ urbanistyczny oraz podjęcie działań dotyczących ewentualnego przeniesienia najbardziej wartościowych obiektów np. do skansenu w Sanoku (w wypadku przystąpienia do budowy zalewu).

Proponuje się również utworzenie parku kulturowego w oparciu o stanowiska archeologiczne 01, 02, 03 w Trepczy i cerkiew w Międzybrodziu.

3. Ochrona krajobrazu.

Część gminy wchodząca w teren Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz Parku Krajobrazowego Gór Słonnych (charakteryzująca się pełną gamą wspaniałych krajobrazów i widoków) - objęta jest ochroną prawną krajobrazu i określonymi zasadami kształtowania terenu i zabudowy w taki sposób, aby zachować piękno i walory widokowe terenu. Zaleca się dla terenu całej gminy :

- kształtowanie zabudowy tak, aby nie dominowała nad i w krajobrazie,
- budynki i budowle były wpisane poziomo w krajobraz,
- formy architektury nawiązujące do form architektury tradycyjnej regionalnej,
- konieczne jest opracowanie katalogów dla tego typu budynków i wprowadzenie preferencji w wypadku realizowania projektów zawartych w tych katalogach.

Należy zwracać również uwagę na estetykę małej architektury, ład i porządek w obejściach oraz wprowadzanie elementów zieleni towarzyszącej, izolacyjnej i maskującej na działkach. Należy dążyć do przebudowy istniejącej architektury szpecącej krajobraz, na zasadach identycznych jak dla nowych obiektów budowlanych (w ramach remontów i modernizacjach), preferuje się na terenie całej gminy zabudowę niską, o dachach spadzistych (35% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych.

Zaleca się na terenach chronionych podłączenia energetyczne, telekomunikacyjne oraz inne sieciowe z unikaniem rozwiązań naziemnych i napowietrznych. Przewiduje się organizację punktów widokowych w celu wyeksponowania najpiękniejszych widoków i panoram.

V. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA I LEŚNICTWA.

Użytki rolne stanowią 55% powierzchni ogólnej gminy. Wg ewidencji gruntów 74% użytków rolnych stanowią grunty orne, a 26% łąki i pastwiska. Klasy bonitacyjne gleb kształtują się następująco:

gleby klasy III	-	23%
gleby klasy IV	-	52%
gleby klasy V - VI	-	24%

Najlepsze gleby występują w : Czerteżu, Zabłotcach, Kostarowcach, Niebieszczanach. Najsłabsze gleby występują w Falejówce, Raczkowej, Łodzinie, Lisznej, Wujkiem. Gleby mają odczyn kwaśny, pogarszający się wskutek stosowania nawozów sztucznych. intensywna produkcja polowa wymaga systematycznego wapnowania gleb. Ograniczona (z tendencją do odłogowania) jest przydatność gleb klasy V i VI, ca 1 700 ha na terenie gminy. Bliskość lasu oddziałuje niekorzystnie na produkcyjną przestrzeń rolniczą (mikroklimat, zwierzyna). Ekspansja lasu (zadrzewienie i zakrzewienie) spowodowała faktyczną utratę dla rolnictwa ca 1 160 ha (Dobra, Wujskie). Przekroczenie optymalnego poziomu lesistości we wsiach : Dobra, Międzybrodzie, Wujskie, Tyrawa Solna i Załuż stworzyło barierę rozwoju rolnictwa.

Uwarunkowania przyrodnicze i klimatyczne stanowią ograniczenia możliwości rozwoju rolnictwa i zwiększania dochodów ludności z produkcji rolnej. W istniejącej strukturze gospodarstw rolnych indywidualnych przeważają gospodarstwa od 2 ha do 5 ha. Jest ich 49,5%. Gospodarstwa o areale poniżej 10 ha stanowią 90%.

Upadek sektora państwowego w rolnictwie (w gminie Sanok - państwowe gospodarstwa rolne, spółdzielnie kółek rolniczych, niektóre rolnicze spółdzielnie produkcyjne) spowodował przekazanie arealów i bazy kubaturowej Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i Własności Komunalnej. Sytuacja gospodarczo-ekonomiczna istniejących Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych : Czerteż, Jurowce, Kostarowce jest w chwili obecnej mało stabilna i nie rokuje szans ich przetrwania w dotychczasowej formie.

> **Zakłada się, że rolnictwo w gminie Sanok będzie funkcjonowało przede wszystkim w oparciu o gospodarstwa indywidualne.**

Projektowane wejście Polski do Unii Europejskiej będzie miało duży wpływ na przebudowę struktury gospodarstw indywidualnych w kierunku zwiększenia arealów i zmniejszenia liczby ludności utrzymującej się wyłącznie z rolnictwa.

> Zakłada się, że rolnicze spółdzielnie produkcyjne będą funkcjonowały dalej w oparciu o opracowane nowe formy gospodarowania. Również w oparciu o pozostałości po państwowym sektorze powstaną nowe formy gospodarstw o zdecydowanie szerszym profilu gospodarowania. Będą one funkcjonowały nie tylko w oparciu o produkcję rolną, hodowlaną, specjalistyczną (warzywnictwo, sadownictwo, uprawy przemysłowe, zdrowa żywność, itp.) i usługi dla rolnictwa, ale i w oparciu o skup, magazynowanie, małe przetwórstwo, promocję produktów i usług.

W celu zaktywizowania rolnictwa zakłada się zorganizowanie poradnictwa i doradztwa rolniczego, zapewniającego szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zbytu. Zakłada się również dalsze korzystanie z usług obsługi rolnictwa zlokalizowanych w granicach miasta Sanoka.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyznaczono strefę obszarów otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym (patrz rozdz.III, pkt 3,4) i obszary zainwestowania (patrz rozdział VII).

Lasy stanowią 40,6% powierzchni gminy. Na terenie gminy lasami państwowymi administrują Nadleśnictwa Brzozów i Lesko. Lasy prywatne stanowią niewielki udział w całej powierzchni lasów.

Lasom tu występującym przepisywane są funkcje społeczno-ekologiczne (m.in. wodochronności i glebochronności) ograniczające funkcje gospodarcze, głównym zadaniem gospodarczym leśnictwa jest przebudowa drzewostanów niedostosowanych do warunków siedliska na drzewostany charakterystyczne dla tego rodzaju siedlisk (jodła, buk, modrzew) przy stosowaniu naturalnych form prowadzenia lasów (np. unikanie wyrębów zupełnych). Nałożone funkcje ochronne ograniczają możliwości bieżącego pozysku surowca drzewnego, a docelowo należy się liczyć z rozszerzeniem tych funkcji.

Ekspansja roślinności leśnej na tereny w sąsiedztwie lasów, a szczególnie te od wielu lat ugorowane spowodowała konieczność zajęcia się problemem dolesień. Na etapie niniejszego opracowania przeprowadzono analizy terenów rolnych biorąc pod uwagę podstawowe parametry ich przydatności dla rolnictwa.

W wyniku powyższych analiz **wyznaczono strefę obszarów rolnych z dopuszczeniem zalesień (patrz rozdział III pkt 3.3)**. Wnioski o dolesienia spływające na tereny poza tą strefą zostaną rozpatrzone na etapie specjalistycznego opracowania programu dolesień.

VI. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI.

W południowo-wschodniej i wschodniej części gminy Sanok, ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i walory krajobrazowe oraz zakładane docelowo inwestycje (zbiornik wodny Dynów-Niewistka) - główną funkcją gwarantującą nowe miejsca pracy i możliwości uzyskania efektów ekonomicznych, oraz utrzymania się miejscowej ludności jest turystyka, rekreacja i wypoczynek. Brak w chwili obecnej bazy noclegowej o odpowiednim standardzie oraz brak przygotowania i urządzenia terenu dla takich funkcji - powoduje małe wykorzystanie terenów dla tych funkcji.

Teren ten stanowi również zielone zaplecze miasta Sanoka i jest wykorzystywany do wypoczynku sobotnio-niedzielnego.

Atrakcyjność terenu wzrośnie w momencie przygotowania i urządzenia szlaków turystyki pieszej, rowerowej, samochodowej z udostępnieniem atrakcji terenowych (zabytków architektury, przyrody, osobliwości przyrodniczych i punktów widokowych). Teren ten jest atrakcyjny dla myśliwych, wędkarzy, zbieraczy owoców lasu. Zdecydowanie wzrośnie atrakcyjność turystyczna tych terenów po wybudowaniu zbiornika wodnego Dynów-Niewistka i wybudowaniu zaplecza turystycznego o odpowiednim standardzie (baza noclegowa, usługi). Na etapie niniejszego opracowania proponuje się przede wszystkim wytrasowanie i urządzenie sieci szlaków turystyki pieszej, rowerowej i samochodowej z opracowaniem przewodników dla proponowanych tras.

W stanie istniejącym na terenie gminy istnieją trzy oznakowane szlaki:

- S1-** szlak czerwony - trasa z dworca PKP i PKS miasta Sanoka przez jego osiedle Biała Góra ("Królewska Studnia"), na Orli Kamień do Liszej, stąd na Górę Słonny i Górę Słonna, dalej poza gminę w kierunku Przemyśla.
- S2-** szlak żółty (łącznikowy do szlaku czerwonego) - trasa z Orlego Kamienia w kierunku "Krzyża" nad jednostką wojskową w mieście Sanoku i drogą przez przysiółek Sanoka "Potok" do ulicy Przemyskiej, przez most na Sanie do dworca PKP i PKS.
- S3** - szlak zielony (łączący się ze szlakiem czerwonym na Górze Słonna) - trasa z Góry Słonna grzbietową drogą polną na Przemyśl, a po jej przekroczeniu zalesionym grzbietem na Górę Przysłup, dalej na obniżenie zwane Kotycznik, stąd przełęczką pod wzgórzem 497, dalej drogą leśną (poza gminą Sanok) na Górę Sobień i drogą z Łukawicy do Załuża (gm. Sanok) do stacji PKP w Załużu.

Szlaki do oznakowania i urzędzenia :

- S4** - szlak łącznikowy pomiędzy szlakiem żółtym a czerwonym - trasa szlakiem żółtym do "Krzyża" nad WOP-em, stąd drogą do Lisznej od skrzyżowania na Lisznę w kierunku wschód nim do wsi Wujskie, a od "kapliczki" w lewo przez sady i łąki do lasu pasma Gór Słonnych, aż do "polanki" pod Kopą Słonnego, gdzie łączy się ze szlakiem czerwonym.
- S5** - szlak Sanok-Granicka-Załuż - trasa z dworca PKP i PKS w Sanoku przez San na Olchowce i drogą na Lisznę do przysiółka Potoki, stąd za ostatnią chałupą przez kładkę, ścieżką stromym zboczem na grzbiet, dalej na północny wschód omijając wierzchołek skręca na wschód przez siodło grzbietem na Górę Granicką (ca 10 mb na południowy wschód - osobliwość przyrodnicza tzw. "Mały Kamień"), z Granickiej grzbietem na południowy wschód przez kolejne nierówności do większego wzniesienia (ca 50 m na południe osobliwość przyrodnicza tzw. "Duży Kamień"), dalej na południowy-wschód wąskim grzbietem (ze śladem okopów) stromo w dół, następnie łagodnym stokiem w dolinę potoku Wujskiego do drogi Sanok-Przemyśl, drogą w kierunku Zagorza do przystanku autobusowego.
- S6** - szlak Sanok-Trepcza-Kopacz-Horodysko "szlak wykopalisk" - trasa z Sanoka drogą do i przez wieś Trepcza w kierunku wschodnim, drogą (do oczyszczalni) nad San, brzegiem do ujścia Sanoczka, wzdłuż Sanoczka do i przez most drogą do Międzybrodzia, następnie skręca na zachód w dolinę i przez mostek na Górę Horodną (z "grodziskiem i kurhanami"), dalej grzbietem na północny-zachód i stromo na Górę Kopacz (Saba Góra), grzbietem Kopacza na Górę Banna, później stromo na północny-zachód do rozstaju dróg i na południe omijając wzniesienie na siodło i wyraźnie narysowany grzbiet ze wzniesieniem, potem w dół na południowy-zachód i trawersem omijając Górę Niuchową na kolejne siodło. Dalej na południe trawersując stok na wąski grzbiet i wzdłuż niego na południowy-wschód do granicy lasu, brzegiem lasu (punkty widokowe) na zalesione Horodysko z grodziskiem i dalej stromo w dół do drogi Sanok-Mrzyglód do przystanku autobusowego.
- S7** - część szlaku ikon (Sanok-Witryłów-Stara Wieś-Haczów-Krosno) - trasa Sanok, Czerteż, Jurowce skręca drogą do Srogowa Górnego. We wsi skręca na wschód przez strumień do lasu w górę omijając wypiętrzenia i kulminację zboczy, schodzi w siodło omijając Górę Niuchową do skrzyżowania dróg, dalej na północ schodzi do strumienia, aby po jego przekroczeniu wspiąć się na Górę Kopacz, dalej drogą leśną omijając kolejne kulminacje schodzi w dół do granicy lasu, stąd łąkami przez potok, w górę przez las do styku z drogą z Raczkowej do Mrzyglodu. Następnie odbija na wschód łagodnie w dół, po przejściu potoka na drogę, dalej 2,5 km drogą by skręcić w polną drogę na północny-wschód wzdłuż lasu

(punkty widokowe) przez pola do przysiółka Rzeczki i za granicę gminy na Górę Dziarczyska.

Ścieżki spacerowe do oznaczenia i urządzenia :

- S8** - ścieżka spacerowa Sanok-Biała Góra-Orli Kamień - trasa od mostu na Sanie na Białą Górę obok bramy Skansenu i ogródków działkowych do "Sosenek" (ośrodek campingowy) na północny-wschód drogą na Podgaje i wzdłuż piaskowni, brzegiem lasu (trasa widokowa) do Krzyża i szlakiem żółtym na Orli Kamień.
- S9** - ścieżka spacerowa z trasą rowerową prawą stroną Sanu z Sanoka przez – Bykowce (Starorzecze Sanu) przez Załuż na Górę Sobień (rezerwat, zamek). Trasa długa, równoległa do układu drogowego obsługiwanego przez komunikację autobusową, przewidywana do od cinkowego wykorzystania.
- S10**- ścieżka spacerowa Sanok-Stroże Małe-Niebieszczany-Prusiek - atrakcje - widoki, zbieranie owoców lasu, stanowiska archeologiczne, park z dworkiem w Niebieszczanach i tzw. grodzisko, cmentarz w Prusieku. Przystanki autobusowe w Stróżach Małych, Niebieszczanach i Prusieku.
- S11** - ścieżka spacerowa wzdłuż rzeki Sanoczek - na trasie Sanoczek-Pisarowce-Markowce-Prusiek. Atrakcje - trasa widokowa, docelowy zespół kąpieliskowo-sportowy na tzw. "piekiełku". Przystanki PKS w Prusieku i na granicy Pisarowiec. Trasa długa dla zaawansowanych piechurów.

Trasy samochodowe i rowerowe :

- S12** - Sanok-Mrzygłód-Dobra-Ulucz - droga nr 19 536 "szlak ikon i wykopalisk".

Atrakcje:

- Trepcza - punkt widokowy na skarpie Sanu, grodziska i kurhany na Horodnej i Horodysku,
- Międzybrodzie - malowniczy widok przełomu Sanu i cerkiewki, pole namiotowe, możliwość wędkowania,
- Dębna - malowniczy widok doliny Sanu z możliwością plażowania, wędkowania i kąpieli,
- punkt widokowy na dolinę Sanu ze wzgórza między Dębną a Mrzygłodem,
- Mrzygłód - założenie urbanistyczne rynku, zabytki architektury drewnianej, cerkiew, "Diabla Góra" z resztkami grodziska (możliwość plażowania, kąpieli i biwakowania),
- Hłomcza - cerkiew, dęby, cmentarz, możliwość wędkowania,
- Dobra - zespół cerkiewny, trasa widokowa z drogi na Ulucz.

S13 - Sanok-Czerzeż-Jurowce-Raczkowa-Mrzyglód-Tyrawa Solna (przez gminę Tyrawa

Wołoska)-Wujskie-Załuż-drogi nr 98, 886, 19345, 19504, 19508, "szlak ikon".

Atrakcje:

- Czerzeż - cmentarz i cerkiew,
- Jurowce - trasa widokowa, cerkiew, dworek,
- Raczkowa - park i dworek,
- Mrzyglód - (patrz S12),
- Tyrawa Solna - trasa widokowa, camping, możliwość kąpieli i wędkowania,
- Wujskie -16 serpentyn, na kulminacji parking i punkt widokowy na Bieszczady, trasa widokowa, kościół klasycystyczny,
- Załuż - trasa widokowa na Bykowce i Sanok, ośrodek wypoczynkowy w parku podworskim
- Bykowce - trasa widokową, dworek, park.

S14 - Załuż-Lesko-Bieszczady - droga nr 19527, w Załużu trasa widokowa, rezerwat Sobień z ruinami zamku,

S15 - Sanok-Niebieszczany- Bieszczady - drogi nr 19513 i 19515,

Atrakcje:

- Prusiek - cmentarz i grodzisko,
- Niebieszczany - dworek z parkiem, grodzisko, trasa widokowa z wierzchołki pomiędzy Niebieszczanami, a Porażem.

Zakłada się dopuszczalność lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie tras i szlaków podstawowego zespołu urządzeń obsługujących (za wyjątkiem terenów objętych ochroną rezerwatową, ścisłą lub częściową, lub ich bezpośredniego sąsiedztwa).

>Do wyposażenia dopuszczalnego należą :

- przy szlakach pieszych : miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne,
- przy ścieżkach spacerowych i rowerowych : miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne, stojaki dla rowerów,
- przy trasach samochodowych i rowerowych : małe parkingi, zatoki postojowe, miejsca wypoczynku, oznaczenia atrakcji, tablice informacyjne, zadaszenia przeciwdeszczowe w okolicach przystanków komunikacji zbiorowej.

Wyznacza się strefę obszarów zabudowy usług turystyki, wypoczynku i rekreacji z dopuszczeniem mieszkalnictwa dla właścicieli usług predysponowanych do realizacji wszelkich form turystyki, wypoczynku, rekreacji i sportu wraz z usługami

towarzyszącymi oraz obszary preferowane do rozwoju turystyki (strefa, gdzie docelowo może zaistnieć konieczność poszerzenia strefy zainwestowania dla w/w funkcji głównej.

W strefach mieszkalnictwa dopuszcza się funkcje turystyki, wypoczynku jako uzupełniającą. Preferuje się rozwiązania w oparciu o gospodarstwa agroturystyczne i elementy tzw. turystyki łagodnej (małe pensjonaty, zajazdy, motele, kwatery prywatne, campingi i pola namiotowe z pełnym wyposażeniem sanitarnym i prawidłowo rozwiązana gospodarką wodno-ściekową).

Zakłada się docelowy uzysk 5 tysięcy miejsc w bazie noclegowej z uzyskaniem w tej puli 50% miejsc noclegowych całorocznych.

Po wybudowaniu zalewu będzie można pomyśleć o rozwoju turystyki kwalifikowanej związanej ze sportami wodnym. Sporty zimowe rozwijać się będą w oparciu o narciarstwo turystyczne, biegowe i zjazdowe o niskich i średnich parametrach trudności wyznaczonych tras zjazdów.

VII. KIERUNKI ROZWOJU I ZASADY GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW ZAINWESTOWANIA.

1. Zasady i polityka gminy dotyczące terenów zainwestowania.

W oparciu o prognozę demograficzną oraz bieżącą obserwację procesów demograficznych można określić generalne tendencje kształtowania się populacji ludzkiej w perspektywie do 2010 roku, stanowiącej wiodący czynnik strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego-

Najistotniejsze z nich to:

- słabsze tempo rozwoju ludności w latach 1995 - 2010 średniorocznie w gminie 0,15%, w relacji do całego województwa 0,85% średniorocznie,
- prognoza zakłada, że przyrost ludności w latach 1996 - 2020 wyniesie 3,77% tj. o 580 osób, w latach 1996 - 2010 liczba ludności wzrośnie o 643 osoby, natomiast w następnym dziesięcioleciu zmniejszy się o 55 osób,
- zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat z 4 563 (rok 1995) do 3 776 w roku 2020 - odpowiednio z 29,26% do 23,34%,

Analiza grup wiekowych w ramach wieku przedprodukcyjnego :

- ▶ w wieku 0 - 2 lat - do 2000 roku spadek o 24 osoby, do 2010 wzrost - 84 osoby, do 2020 roku spadek - o 143 osoby. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 83 osoby.
- ▶ w wieku 3 - 6 lat - do 2000 roku spadek o 235 osób, do 2010 wzrost -133 osoby, do roku 2020 - spadek 116 osób. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 218 osób.
- ▶ w wieku 7-14 lat - do 2000 roku spadek o 149 osób, do 2010 spadek - 346 osób, do roku 2020 - wzrost 113 osób. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 382 osób.

Analiza grupy wieku produkcyjnego :

- ▶ do 2010 roku wzrost o 1 218 osób, do 2020 roku zmniejszenie o 301 osób. Wzrost globalny w okresie 25 lat wyniesie 917 osób.

Udział ludności w wieku produkcyjnym do ludności ogółem wzrośnie (1995 r.) z 56,05% do 61,33% w 2010 roku i 59,68 % w roku 2020.

Analiza grupy wieku poprodukcyjnego :

- ▶ wzrośnie z 14,68% w 1995 roku do 16,98% w 2020 roku.

bezrobocie będzie stałym elementem rynku pracy i z całą pewnością będzie się charakteryzowało zmiennym nasileniem w czasie i przestrzeni. Z uwagi na przewidywany przyrost ludności w wieku produkcyjnym i już istniejącą ilość bezrobotnych, problem ten będzie pierwszoplanowym problemem wymagającym skutecznych rozwiązań.

Poniżej zamieszczamy prognozę liczby ludności w gminie Sanok w formie tabel z rozbiciem na lata : 2000,2005,2010,2015,2020, oraz tabelę określającą udział procentowy poszczególnych grup wiekowych.

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA KROSNIENSKIEGO
Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego, płci, podziału na jednostki administracyjne
ROK 2000

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE O - ogółem M - mężczyźni K - kobiety	Wiek przedprodukcyjny /0 - 17 lat/			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny			Ludność		
		O	M	K	O	18-64 M	18-59 K	O	65 i więcej M	60 i więcej K	O	M	K
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	WOJEWÓDZTWO	140567	71908	68659	299735	156590	143145	72480	23080	49400	512782	251578	261204
	Razem gminy	93974	47939	46035	187625	100196	87429	50623	16530	34093	332222	164665	167557
1	Sanok	4202	2141	2061	9187	5033	4154	2400	805	1595	15789	7979	7810

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA KROŚNIENSKIEGO
Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego, płci, podziału na jednostki administracyjne
ROK 2005

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE O - ogółem M - mężczyźni K - kobiety	Wiek przedprodukcyjny /0 - 17 lat/			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny			Ludność		
		O	M	K	O	18-64 M	18-59 K	O	65 i więcej M	60 i więcej K	O	M	K
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	WOJEWÓDZTWO	130811	66996	63815	317681	165118	152563	73750	24533	49217	522242	256647	265595
	Razem gminy	89052	45527	43525	197766	104700	93066	50260	17180	33080	337078	167407	169671
1	Sanok	4000	2040	1960	9615	5218	4397	2385	837	1548	16000	8095	7905

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA KROŚNIENSKIEGO
Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego, płci, podziału na jednostki administracyjne
ROK 2010

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE Ogółem Mężczyźni Kobiety	Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny			Ludność		
		O	M	K	O	18-64 M	18-59 K	O	65+ wieści M	60+ wieści K	O	M	K
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	WOJEWÓDZTWO	127848	65575	62273	325436	171815	153621	77199	24009	53190	530483	261399	269084
	Razem gminy	86212	44069	42143	203520	109118	94402	50318	16284	34034	340050	169471	170579
1	Sanok	3882	1979	1903	9956	5535	4421	2394	793	1601	16232	8307	7925

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA KROŚNIENSKIEGO
Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego, płci, podziału na jednostki administracyjne
ROK 2015

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE Ogółem Mężczyźni Kobiety	Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny			Ludność ogółem		
		O	M	K	O	18-64 M	18-59 K	O	65+ wieści M	60+ wieści K	O	M	K
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	WOJEWÓDZTWO	130837	67257	63580	316611	169027	147584	86622	27593	59029	534070	263877	270193
	Razem gminy	86996	44540	42456	198572	107214	91358	53603	17861	35742	339171	169615	169556
1	Sanok	3909	1996	1913	9851	5517	4334	2529	843	1686	16289	8356	7933

PROGNOZA LUDNOŚCI WOJEWÓDZTWA KROŚNIĘSKIEGO
Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego, płci, podziału na jednostki administracyjne
ROK 2020

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE O - ogółem M - mężczyźni K - kobiety	Wiek przedprodukcyjny 7,0 - 17 lat			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny			Ludność ogółem		
		O	M	K	O	18-59 M	18-59 K	O	65 i więcej M	65 i więcej K	O	M	K
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Województwo	127863	65763	62100	306053	164460	141593	98464	33274	65190	532380	263497	268883
	Razem gminy	84043	43009	41034	191523	103896	87627	58994	20749	38245	334560	167654	166906
1	Sanok	3776	1927	1849	9655	5402	4253	2746	971	1775	16177	8300	7877

GRUPA WIEKU	1995	%	2000	%	2005	%	2010	%	2015	%	2020	%
Przedprodukcyjny 0-17 lat	4563	29,27	4202	26,61	4000	25,00	3882	23,92	3909	24,00	3776	23,34
Produkcyjny 18-59 lat kobiety 18-64 lat mężczyźni	8738	56,05	9187	58,19	9615	60,09	9956	61,33	9851	60,48	9655	59,68
Poprodukcyjny 60 lat i więcej kobiety 65 lat i więcej mężczyźni	2288	14,68	2400	15,20	23,85	14,91	2394	14,75	2529	15,52	2746	16,98
LUDNOŚĆ OGÓŁEM	15589	100	15789	100	16000	100	16232	100	16289	100	16177	100
Obciążenie ekonomiczne /na 100 osób/	78,4	x	71,9	x	66,4	x	63,0	x	65,4	x	67,6	x

Jednym z najważniejszych problemów wynikających z przedstawionej struktury będzie zagospodarowanie przyrostu ludności w wieku produkcyjnym w ilości 917 osób. Problem ten dodatkowo potęguje fakt występującego bezrobocia, niosącego ze sobą wiele negatywnych skutków o ekonomicznym i społecznym charakterze. Stałe obniżanie się stopy życiowej spowodowane jest częściową lub całkowitą utratą źródeł zarobkowania i dochodów, a co za tym idzie - postępującym zubożeniem ludności.

W ostatnim okresie kładzie się większy nacisk w tym względzie na rozwiązania aktywne jak : roboty publiczne, prace interwencyjne czy kredyty i pożyczki na założenie firmy. Jednak ze względu na konieczność przebudowy gospodarki takie podejście nie wydaje się wystarczające. Instrumenty aktywnej polityki na rynku pracy mają bowiem ograniczone znaczenie, chociaż by dla powstawania wydajnych miejsc pracy. Przeciwdziałanie bezrobociu to nie tylko program walki z bezrobociem, ale również ożywienie gospodarki i uzyskanie trwałych tendencji rozwojowych. Tworzenie trwałych i efektywnych miejsc pracy pozwoli rozwiązać problem bezrobocia teraz i w przyszłości.

Tak więc jednym z zasadniczych celów polityki rynku pracy powinno być jego uaktywnienie poprzez:

- przeciwdziałanie powstawania i utrwalania się bezrobocia trwałego,
- dostosowanie struktury zatrudnianych do potrzeb gospodarki (kursy, szkolenia, możliwość uzyskania innych lub wyższych kwalifikacji),
- racjonalne zatrudnienie,
- właściwą politykę informacyjną w sferze rynku pracy,
- wyzwalanie i promowanie postaw aktywnych oraz przedsiębiorczości.

Na tle problemów i szans rozwoju gminy Sanok i w oparciu o zgromadzone zasoby społeczne, dalszy rozwój działalności gospodarczej i produkcyjnej (w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa), przemysłu oraz infrastruktury społecznej, rzutować będzie na przemiany jakościowe i ilościowe w bazie ekonomicznej gminy.

Zmiana systemu gospodarczego i proces urynkowienia, modernizacji i przebudowy obejmu- je wszystkie w/w dziedziny. Rozwój ich wystąpi w formach poza państwowych i poza samo rządowych. Aktywność tych form będzie tym większa, im bardziej rozwój elementów w formie uspołecznionej nie będzie nadążał za potrzebami społecznymi.

Udział infrastruktury społecznej w przemianach społeczno-gospodarczych będzie się wiązał również z przyszłymi potrzebami w tym zakresie. Wynikają one :

- z przyrostu demograficznego (wzrostu ilości użytkowników),
- z konieczności poprawy standardów obsługi,
- z konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu usług /zwłaszcza w odniesieniu do niektórych wsi/.

Polityka gminy w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej powinna głównie zwrócić uwagę na:

- zabezpieczenie w dziedzinie potrzeb bytowych i ogólnorozwojowych społeczeństwa, przy najmniej ich minimalnego poziomu przy jednoczesnym ograniczaniu tendencji spadkowej w standardach obsługi,
- doprowadzenie do równowagi w przestrzennym rozmieszczeniu urządzeń infrastruktury społecznej o podstawowym i elementarnym charakterze,
- wzbogacenie rzeczowego zakresu infrastruktury o elementy wynikające z pojawiających się potrzeb związanych ze zmieniającym się poziomem i stylem życia i postępującego zróżnicowania w tym zakresie, a więc i zróżnicowania potrzeb przede wszystkim jakościowych,
- wykorzystanie istniejących obiektów i lokali do aktualnych potrzeb z założeniem szybkiej możliwości zmiany ich funkcji,
- powiększenie ilości miejsc pracy oraz zasobów materialnych w całej sferze infrastruktury społecznej.

Zakłada się poprawę jakości życia w zakresie określonych potrzeb przedstawionych w oparciu o standardy. Założone standardy określają skalę potrzeb rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury społecznej */Tabela - Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej /*.

Obszary zainwestowania wyznaczone na terenie gminy zostały zróżnicowane ze względu na funkcję główną:

- mieszkalnictwo,
- działalność gospodarczą i przemysłową,
- usługową (tzw. infrastrukturę społeczną),
- turystyczną (patrz : rozdział VI).

Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej

Wyszczególnienie 1	Miernik 2	stan istniejący 3	Graniczne wielkości pola rozwiązań 4
MIESZKALNICTWO			
- posiadanie samodzielnego mieszkania	<u>gospod. domowe</u> 100 mieszkań	107	105-100
- wygoda zamieszkania	<u>m2 p.uż. mieszk</u> M	17,5	20,0 - 25,0
- zagęszczenie mieszkań	<u>liczba mieszkańców</u> 1 izbę	1,19	0,90 - 1,10
OŚWIATA I WYCHOWANIE			
- objęcie opieką przedszkolną dzieci w wieku 3-6 lat	% uczestnictwa lub % ogólnej liczby mieszkańców	32% 2,0%	40 - 45 4,0 - 4,2
- warunki nauki w szkołach podstawowych	<u>liczba uczniów</u> 1 oddział	13	18
KULTURA			
możliwość korzystania z: - bibliotek i filii bibliot.	<u>mieszkańców</u> placówkę	1418	5000-4000 wielkość pow. użytkowej ustala się indywidualnie
- ośrodków kultury , klubów świetlic	<u>mieszkańców</u> placówkę	650	potrzebę realizacji program i wielkość obiektu ustala się indywidualnie w zależności od potrzeb
- kin	<u>liczba miejsc</u> 1000 M	0	
OCHRONA ZDROWIA OPIEKA SPOŁECZNA			
- możliwość uzyskania podstawowej fachowej porady medycznej	M 1 ośrodek zdrowia	3897	3000 - 4000
- możliwość hospitalizacji	<u>liczba łóżek</u> 1000 M	4,7 na rejon	7,0 na rejon
- możliwość pomocy społecznej w domach pomocy społecznej	<u>liczba łóżek</u> 1000 M	0	2,5 - 3,0

- możliwość nabycia leków	<u>M</u> aptekę	15589	4000 - 6000
- natężenie pomocy lekarskiej	<u>M</u> karetkę	6781	~ 8000
- objęcie opieką w żłobkach dzieci 0 - 2 lat	% ogólnej liczby mieszk.	0,0	0,75- 1,5% ogólnej liczby mieszkańców
	% uczestnictwa	0,0	3,0 - 4,0
HANDEL			
- możliwość korzystania z placówek sklepowych	<u>M</u> placówkę	160	150-130
- warunki nabycia artykułów	$\frac{m^2 \text{ pow. użytk.}}{1000 M}$	-	190-270
USŁUGI BYTOWE RZEMIOSŁO			
- możliwość korzystania z usług zaspokajających drobne potrzeby materialne i niematerialne	<u>M</u> zakład	-	250 - 200
- warunki obsługi ludności	$\frac{m^2 \text{ pow. użytk.}}{1000 M}$	-	90 - 160
GASTRONOMIA			
- możliwość korzystania z usług gastronomicznych w placówkach ogólnodostępnych	$\frac{m^2 \text{ pow. użytk.}}{1000 M}$	-	35 - 65
ADMINISTRACJA			
- warunki obsługi mieszkańców gminy	$\frac{m^2 \text{ pow. użytk.}}{1000 M}$	-	400-450

M - mieszkańcy

1.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa.

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów kształtujących warunki życia na danym obszarze. Efekty budownictwa mieszkaniowego na przestrzeni ostatnich lat wykazują, że liczba oddawanych mieszkań maleje.

Na terenie gminy Sanok inwestycje mieszkaniowe - to indywidualna budowa domu - jest to jedyna możliwość uzyskania własnego mieszkania.

Problem mieszkalnictwa jest zagadnieniem polityczno - ekonomicznym o organizacyjnym charakterze. Powinien on być rozwiązany poprzez pełną i zróżnicowaną pod względem możliwości ekonomicznych ofertę mieszkania (domu) dla każdej rodziny. Głównym działaniem powinno być zahamowanie spadku w budownictwie mieszkaniowym i stworzenie warunków do wzrostu inwestowania w tej sferze.

Działania rokujące wzrost budownictwa mieszkaniowego dotyczyć będą:

- pomocy finansowej z budżetu Wojewody dla kandydatów i członków spółdzielni, rozwiązujących problemy we własnym zakresie,
- stworzenia banku działek budowlanych (działek przygotowanych planistycznie i geodezyjnie) ułatwiającego obrót terenami,
- realizację inwestycji z zakresu uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe /drogi, energia elektryczna, kanalizacja, wodociągi/.

Zakłada się, że w najbliższych latach dalej dominować będzie budownictwo indywidualne jednorodzinne. Natomiast budownictwo wielorodzinne czynszowe realizowane przez samorząd lokalny będzie realizowane w zależności od potrzeb i możliwości finansowych. W przyszłości polityka mieszkaniowa opierać się będzie na bardziej sprzyjającym systemie kredytowania. A to pozwoli rozwinąć różne formy budownictwa mieszkaniowego przy założeniu osiągnięcia docelowo przeciętnego standardu w granicach 20,0 - 25,0 m² powierzchni użytkowej na 1 mieszkańca.

Wyznaczanie nowych terenów budowlanych uwarunkowane będzie przyjętymi rodzajami zabudowy, oraz wielkościami parametrów zabudowy.

Rodzaj zabudowy	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	
		max.	min.
1 Małe domy mieszkalne, zabudowa wielorodzinna o niskiej intensywności	ilość mieszkań na 1 ha	50	35
2. Zabudowa jednorodzinna wolnostojąca i letniskowa indywidualna: - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	14	10
		14	10
		10	7
3. Zabudowa jednorodzinna bliźniacza szeregowa: - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	9	7
		9	7
		7	5
4. Zabudowa zagrodowa, pensjonatowa : - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	20	15
		20	15
		15	10

W studium wyznaczono 2 strefy z dominującą funkcją mieszkalnictwa :

- ▶ obszary zabudowy zagrodowej z możliwością modernizacji i uzupełnień,
- ▶ obszary zabudowy różnych form mieszkalnictwa z dopuszczeniem modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.

[M/U - projektowana strefa mieszkalno - usługowa: potencjalnej lokalizacji mieszkalnictwa i usług.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru M/U - dopuszcza się zmianę przeznaczenia części terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, zagrodowego związanego z funkcją agroturystyczną i usługowego. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy mieszkaniowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową, gastronomiczną, turystyczną i agroturystyczną. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdných, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią; wysokości budynków nie więcej niż dwie kondygnacje użytkowe + poddasze użytkowe,
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych,
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

* Dbanie o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, obsadzanie miedz na słonecznych stokach krzewami kserotermicznymi, wzbogacanie strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami rolnymi.

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

* Kształtowanie i uświadamianie ekonomicznej wartości krajobrazu. Duże znaczenie w kształtowaniu krajobrazu ma społeczność gminna (akceptacja ograniczeń wynikających ze stref ochrony widokowej, ochrony krajobrazu kulturowego itp.).

* Dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz celem zapewnienia względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych ich terenów wprowadzono następujące nakazy i zakazy:

Nakazuje się :

- wprowadzenie wzmożonego nadzoru w zakresie ładu przestrzennego i dyscypliny budowlanej,
- zapewnienie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy, z bezwzględnym zachowaniem wymogów prawnych w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, składowania i unieszkodliwiania odpadów, urządzania i kształtowania terenów zieleni,]¹

- [zmniejszanie emitowanych zanieczyszczeń ze wszystkich obiektów istniejących na obszarach poprzez instalowanie urządzeń redukujących, ich prawidłową eksploatację oraz eliminowanie paliw nieodpowiedniej jakości,
- podejmowanie działań zmierzających do poprawy bilansu wodnego (utrzymanie istniejących zbiorników wodnych) i retencjonowania wody,
- ograniczenie wycinania drzew i krzewów zwłaszcza rosnących w kompleksach zadrzewień śródpolnych oraz nad brzegami rzek i potoków,
- zachowanie jak najszerszego pasa wolnego od zabudowy w obszarze wyznaczonym w studium jako obszary migracji zwierząt.

Zakazuje się:

- realizacji działalności gospodarczej i takich form użytkowania terenu, które mogłyby zniszczyć lub zmienić w istotny sposób naturalny krajobraz,
- sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych poprzez jednostronnie prowadzone melioracje odwadniające.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze M/U nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Na w/w terenie znajdują się stanowiska archeologiczne o wysokiej wartości historycznej, które w studium objęto ochroną archeologiczną.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

* W zakresie komunikacji drogowej ustala się:

- zachowanie rezerwy terenowej pod przebudowę drogi krajowej,
- budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.

* Kierunki rozwoju komunikacji drogowej określone zostały z uwzględnieniem:

- powiązań zewnętrznych i wewnętrznych,
- rozmieszczenia terenów osadniczych,
- rozmieszczenia i potrzeb obsługi rolnictwa,
- potrzeb turystyki i rekreacji,
- rozmieszczenia terenów objętych działalnością gospodarczą.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.

* Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium wraz z możliwością lokalizacji własnej oczyszczalni ścieków.

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę mieszkalno - usługową.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Gmina Sanok jest gminą sypialnianą dla miasta Sanok i gminą rolniczą, dlatego tylko opłacalna produkcja rolna zapewni utrzymanie mieszkańcom gminy oraz zwiększy popyt na różnego typu usługi okołorolnicze.]¹

[W dalszym ciągu rozwój funkcji rolniczej będzie zmienny i zależny od odległości od miasta Sanok oraz od rozwoju wszystkich funkcji społeczno - gospodarczych, a także od wyprzedzającego rozwoju obrotu ziemią, handlu i przetwórstwa produktów rolnych.

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- * Utrzymanie i intensyfikacja wielokierunkowej produkcji polowej, hodowlanej i ogrodniczej z maksymalnym i ekonomicznie uzasadnionym zaangażowaniem podstawowych czynników produkcji (ziemia, praca, kapitał) w perspektywie ograniczonej wymaganiami dotyczącymi środowiska przyrodniczego w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej,
- * Podwyższanie standardu działalności rolniczej i przechodzenie na produkcję ekologicznie czystej żywności.

Lasy spełniają różne funkcje przyrodniczo - społeczne jak np. ochrona gleb przed erozją, ochrona źródeł i zbiorników wodnych, ochrona rodzimej przyrody, oraz funkcje zdrowotno - rekreacyjne.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Prognozuje się, że wraz z rozwojem intensywności produkcji rolnej, mało urodzajne grunty staną się coraz mniej przydatne dla rolnictwa i z konieczności będą zalesiane.
- * Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpoła lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo - sportowe.
- * Wzrost liczby małych zakładów produkcyjno - usługowych działających w ramach gospodarstw rolnych i leśnych.]¹

[Do studium wprowadza się obszar oznaczony symbolem 1MN/U – **projektowana strefa mieszkalno - usługowa w miejscowości Stróże Wielkie.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 1MN/U - dopuszcza się zmianę przeznaczenia części terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i usługowego. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy mieszkaniowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową, gastronomiczną, turystyczną, rzemieślniczą. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż trzy kondygnacje użytkowe (w tym poddasze użytkowe),
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych, dopuszcza się również ze względów konstrukcyjnych i estetycznych stosowanie stropodachów lub dachów lukowych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Dbanie o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, obsadzanie miedz na słonecznych stokach krzewami kserotermicznymi, wzbogacanie strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami rolnymi.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych;

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

* Kształtowanie i uświadamianie ekonomicznej wartości krajobrazu. Duże znaczenie w kształtowaniu krajobrazu ma społeczność gminna (akceptacja ograniczeń wynikających ze stref ochrony widokowej, ochrony krajobrazu kulturowego itp).

* Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia - w wypadku konieczności usunięcia drzew i krzewów należy dążyć do odtworzenia tych samych gatunków na jednakowej powierzchni zajmowanej przez wycięte drzewa i krzewy.

* Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej - drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.]²

[Czwarta zmiana studium wprowadza obszar 1ZC - przeznaczony pod lokalizację cmentarza w miejscowości Pisarowce wraz ze strefą ochrony sanitarnej 150m od granic cmentarza.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 1ZC - zmienia się przeznaczenie terenu z rolnego pod lokalizację cmentarza w terenach zieleni, jako poszerzenie cmentarza istniejącego zlokalizowanego na sąsiedniej działce.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się racjonalne wykorzystanie terenu pod lokalizację obszaru grzebalnego, zgodnie z przygotowaną dokumentacją geologiczno - inżynierską. Teren występującego w obszarze objętym zmianą studium dna doliny, należy przeznaczyć na inne cele np. drogi dojazdowe i parkingi.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

- * Teren cmentarza należy wzbogacić zielenią wysoką i niską - zimozieloną.
- * Należy stosować zasłony widokowe z zieleni.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 1ZC nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Natomiast na obszarze objętym zmianą studium występuje stanowisko archeologiczne. W studium obszary te objęto ochroną archeologiczną. Przy zagospodarowaniu powyższych terenów należy uwzględnić przepisy szczególne i warunki wynikające z przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zabrania się niszczenia, przekształcania bądź samowolnego rozkopywania stanowisk archeologicznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
 - zachowanie rezerwy terenowej pod przebudowę ciągu komunikacyjnego - drogi gminnej dojazdowej i drogi wewnętrznej do cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę - wodę dla potrzeb cmentarza należy ujmować z lokalnego głębinowego ujęcia wody.
- * Kierunki rozwoju w zakresie kanalizacji sanitarnej - nie dotyczy projektowanej inwestycji.
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, modernizacja istniejącej sieci oraz budowa nowej dla potrzeb oświetlenia cmentarza.
- * Gospodarki odpadami - zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie Sanok.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

* Utrzymanie i intensyfikacja wielokierunkowej produkcji polowej, hodowlanej i ogrodniczej z maksymalnym i ekonomicznie uzasadnionym zaangażowaniem podstawowych czynników produkcji w perspektywie ograniczonej wymaganiami dotyczącymi środowiska przyrodniczego w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej na obszarze poza wyznaczoną lokalizacją cmentarza.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obszary leśne.]³

1.2 .Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej.

W polityce prowadzonej w sferze dotyczącej przemysłu, produkcji rolniczej i działalności gospodarczej, a dotyczącej ich budowy, przebudowy i modernizacji - należy zwrócić szczególną uwagę na:

- restrukturyzację własnościową, wielkościową i branżową zakładów,
- wprowadzenie nowych technologii o niższej energochłonności, oszczędzających wodę i teren i o niskim stopniu oddziaływania na środowisko,
- wykorzystanie w maksymalnym stopniu istniejących zasobów kubaturowych, materialnych oraz surowcowych dla nowych funkcji i branż,
- promocję terenów pod lokalizację dla małych zakładów wytwórczych łatwiej dostosowującej się do koniunktury rynkowej,
- zwiększenie wykorzystania istniejącego zaplecza technicznego i terenowego poprzez interwencjonizm fiskalny, ale i przez promocję,
- zorganizowanie szybkiego obiegu informacji dotyczącego inicjatyw mających szansę rozwoju i rynków zbytu wewnętrznego i zewnętrznego dla wytwarzanych produktów,
- zorganizowanie sprawnej obsługi transportowej, zaplecza technicznego i obsługi prawno-finansowej.

W niniejszym opracowaniu zostały również wyznaczone obszary gómicze i koncesyjne, ze wskazaniem terenów do eksploatacji.

- > **Wyznaczono obszary zabudowy przemysłowej i gospodarczej z dopuszczeniem budowy, modernizacji i uzupełnień, za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, na których mogą być zlokalizowane różnego typu obiekty działalności gospodarczej i przemysłowej (jako funkcja główna) mieszczące się ze swoimi uciążliwościami w granicach własnych działek. Na działkach zabudowy przemysłowej i gospodarczej, z inwestycjami szkodliwymi dla środowiska nie dopuszcza się mieszkalnictwa. Dopuszcza się tu również funkcje uzupełniające - usługowe. Zaznacza się, że na obszarach Parku Krajobrazowego Gór Słonnych i Obszarze Chronionego Krajobrazu lokalizacja tego typu funkcji musi być zgodna z przepisami obowiązującymi na takich terenach.**

W Studium pokazana została również **strefa obszarów preferowanych do rozwoju działalności gospodarczej dla różnych inwestorów.** Jest to strefa, gdzie docelowo może zaistnieć konieczność poszerzenia strefy zainwestowania dla w/w funkcji głównej.

1.3.Kierunki rozwoju działalności usługowej.

Określenie potrzeb nastąpiło w oparciu o założenia ogólne :

- analizę potrzeb przeprowadzono w odniesieniu do całej gminy,
- założono adaptacje istniejących placówek z ich dotychczasowymi funkcjami przyjmując możliwość modernizacji, rozbudowy i zmniejszenie ilości użytkowników do poziomu zakładanych standardów,
- przewiduje się również rezerwy terenowe dla obiektów nowych.

1.3.1.Oświata i wychowanie.

Istotne zmiany w minionym okresie zaszły w zakresie podległości szkół i przedszkoli. Jednostki te zostały podporządkowane jednostkom samorządowym tj. gminom.

Wychowanie przedszkolne.

Przyjmując obecną sytuację w placówkach wychowania przedszkolnego gdzie na jeden oddział przypada 14 dzieci, a na jednego nauczyciela około 15 dzieci oraz, że w wielu placówkach działalność przedszkolna ogranicza się tylko do 5 godz. tzw. klas "0", a także mniejsze zapotrzebowanie społeczne tą formą opieki należy stwierdzić, iż przy utrzymaniu dotychczasowego stanu organizacyjnego przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych zaspokoi się potrzeby społeczne w zakresie wychowania przedszkolnego.

W zakresie oświaty przedszkolnej ustawa o systemie oświaty na samorząd terytorialny nakłada obowiązek organizacji placówek wychowania przedszkolnego i od zrozumienia tej problematyki przez gminy zależy funkcjonowanie tego rodzaju usług oświaty. Dobrą tendencją w zakresie wychowania przedszkolnego jest otwieranie przedszkoli niepublicznych prowadzonych przez zgromadzenia zakonne i organizacje społeczne.

Szkolnictwo podstawowe.

Wg prognozy demograficznej liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej do 2020 r. w gminie Sanok zmniejszy się o 382 osoby w stosunku do roku 1995. Planowana liczba oddziałów w 2010 r. wynikająca z "Ramowego planu nauczania w szkołach publicznych" i "Ramowego statutu szkół publicznych " gdzie najniższa średnia liczba uczniów na oddział w przypadku wsi wynosi 18, osiągnie wielkość 127 (obecnie 145). Przy obecnej liczbie oddziałów 145 do zlikwidowania pozostaje 18. Biorąc pod uwagę, że w gminie Sanok wiele wsi ma mało mieszkańców, a co za tym idzie liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej jest niska, na jeden oddział przypada średnio 13 uczniów. Kierując się jednak dobrem dzieci szczególnie tych młodszych, aby dotarcie do szkół nie zajmowało dużo czasu, a co za tym

idzie było w miarę bezpiecznie, na terenie gminy Sanok działają szkoły filialne i szkoły podstawowe trzy, cztero i pięcioklasowe i taki stan jest i będzie wystarczający. Wymagana będzie wymiana znacznej części sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych. Szkoły należy stopniowo zaopatrywać w sprzęt komputerowy, audiowideo czy kserograficzny. W zależności od stanu technicznego budynków szkół wymagane będą prace modernizacyjne, bądź budowa nowych obiektów. Ponieważ z uregulowań ustawowych wynika, że na samorządzie terytorialnym spoczywa obowiązek prowadzenia szkół podstawowych, organy gmin będą decydowały o faktycznym obrazie szkół.

1.3.2.Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

Służba zdrowia i pomoc społeczna to działy niedochodowe, finansowane głównie z budżetu państwa.

Zasadniczym zadaniem w ochronie zdrowia jest poprawa opieki zdrowotnej ludności.

Zakłada się uzyskać ją poprzez::

- zahamowanie i odwrócenie niekorzystnych zjawisk zdrowotnych mieszkańców,
- zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń medycznych,
- zwiększenie wydajności systemu opieki zdrowotnej i poprawę jakości usług,
- reorientację systemu opieki zdrowotnej ze specjalistyki medycznej na rzecz zapewnienia powszechnych i podstawowych potrzeb pacjentów oraz na profilaktykę,
- realizację priorytetowych programów zdrowotnych w zakresie zwalczania chorób krążenia i nowotworów.

Opieka szpitalna.

Zakładany standard - 7 łóżek na 1000 mieszkańców rejonu.

Adaptuje się istniejący szpital rejonowy w Sanoku dysponujący 449 łózkami, **widząc konieczność rozbudowy o ok. 150 - 200 łóżek.**

Pomoc doraźna

Zakładany standard - 8000 mieszkańców rejonu na 1 karetkę.

Adaptuje się istniejące pomieszczenia pogotowia ratunkowego. Ze względu na czas dojazdu do chorego /rozległy rejon/ **widzi się potrzebę zwiększenia liczby taboru transportowego o ok. 3 - 5 karetek.**

Ośrodki zdrowia[^]

Zakładany standard 3000 - 4000 mieszkańców na ośrodek zdrowia. Adaptuje się istniejące ośrodki zdrowia i punkty lekarskie które umożliwiają bardziej powszechną dostępność do świadczeń podstawowych, porad medycznych /nierównomierne zagęszczenie/. Przy projektowanej liczbie ludności 17,1 tys. na 1 ośrodek zdrowia przypadnie ~ 4270

mieszkańców

- **proponuje się lokalizację 1 ośrodka na obszarze obsługiwanym przez OZ w Jurowcach (np. w Czerteżu lub Kostarowcach).**

Pomoc społeczna.

Przy ograniczonych możliwościach finansowych budżetu, a wobec ciągłego wzrostu potrzeb w tym zakresie zadania pomocy społecznej będą się koncentrować na usprawnianiu systemu kierowania, a mianowicie :

- usprawnianie metod docierania i kwalifikowania do objęcia pomocą społeczną osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej,
- dopracowanie modelu terenowego ośrodka pomocy społecznej, w którym praca socjalna i współpraca z instytucjami i organizacjami byłaby funkcją pierwszoplanową.

Zasadnicze cele powyższych działalności to.

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zapobieganie patologii wśród najuboższej części społeczeństwa gminy,
- zwiększenie efektywności inwestowania w pomoc społeczną środków budżetowych

W gminie Sanok nie ma domu opieki społecznej. Najbliższa placówka znajduje się w Zagórzcu oraz w gminie Ustrzyki Dolne. **Potrzeby szacowane są na poziomie 43 - 51 miejsc dla mieszkańców gminy. Wskazana realizacja jednego obiektu dla potrzeb gminy i miasta Sanoka. Wielkość obiektu nie powinna przekraczać 100 miejsc przy wskaźniku potrzeb terenowych 100 m² terenu na 1 miejsce (proponowana lokalizacja w Strachocinie).**

Żłobki

System opieki nad dziećmi do trzech lat sprawują m.in. żłobki, które zapewniają opiekę w czasie pracy rodziców lub opiekunów. W ostatnich latach ta forma opieki nie cieszy się popularnością i nie budzi zainteresowania wśród mieszkańców gminy. **Zakładany standard -3,0 - 4,0% dzieci objętych opieką w wieku 0 - 2 lat - na poziomie 60 miejsc (przewiduje się realizację tego typu obiektu w chwili wystąpienia takiego za potrzebowania).**

Apteki

Zakładany standard - 4000 - 6000 mieszkańców na 1 aptekę.

Szacuje się potrzebę na ok. 2 nowe placówki /adaptując istniejące/, co jednak uwarunkowane będzie potrzebami rynkowymi ze względu na prywatną formę prowadzenia aptek. Placówki nowe winno się realizować jako obiekty wbudowane.

1.3.3.Kultura i sport.

Na terenie gminy możliwość korzystania z ofert kulturowych jest bardzo ograniczona. Jedną z najpowszechniejszych i podstawowych form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo.

W celu zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju kultury **należy koniecznie zachować istniejące obiekty kultury. Wskazana realizacja obiektu kina na ok. 160 miejsc. Należy również dążyć do poprawy stanu technicznego już istniejących obiektów.** Kultura stała się towarem, a powstający rynek powoduje faktyczną konkurencję wraz z wszelkimi jej formami : upadkiem niektórych starych i powstawaniem nowych instytucji oraz sposobów oddziaływania kulturalnego. Przy wzrastającym poziomie prywatyzacji poszczególnych obszarów kultury powstają i rozwijają się instytucje kultury i formy aktywności kulturalnej dotąd u nas nieznanie lub funkcjonujące śladowo. Nastąpiło zderzenie kultury z komercjalizacją. Gwałtownie rozwija się sieć i wzrasta siła oddziaływania różnorodnych środków masowego przekazu. Urynkowienie kultury sprawiło, iż wzrosła zależność między poziomem ceny, a wartością formy i treści przekazów kulturalnych.

Wobec masowości tanich wyrobów kultury oraz szybko zmieniającej się mody ogólny poziom usług kulturalnych uległ znacznemu obniżeniu. Należy dążyć do wprowadzenia w istn. domach kultury, ciekawych form zajęć odpowiadających nowej sytuacji gospodarczej i nowym warunkom i potrzebom życia społeczeństwa dorosłego i dzieci. W granicach gminy powinien być zlokalizowany jeszcze conajmniej 1 obiekt audiowizualny z funkcjami kina, teatru, sali konferencyjno-szkoleniowej.

Na terenie gminy znajduje się obecnie 1 kaplica i 24 kościoły rzymsko-katolickie, Klasztor Maksymilianek z Sanktuarium Św. Andrzeja Boboli, 2 cerkwie, oraz rezerwy terenowe w Bykowcach i Raczkowej na obiekt sakralny. Jest to stan wystarczający. Cmentarzy jest 36, czego 27 czynnych i wielkość rezerw terenowych pokrywa zapotrzebowanie gminy conajmniej na 15 lat.

Urządzenie bazy rekreacyjno-sportowej to przede wszystkim 11 boisk do gier wielkich i 4 boiska do gier zespołowych. Przy szkołach znajdują się z reguły podstawowe zestawy urządzeń sportowych.

Ilość urządzeń sportowych jest za mała. Należy dążyć do stanu min. 1 boisko na wiejską jednostkę administracyjną. Przewidywana jest również budowa zespołu rekreacyjnego z kąpieliskiem w oparciu o rzekę Sanoczek.

1.3.4. Handel, gastronomia, inne usługi.

Działalność handlowa daje najpoważniejszy i najszybszy dochód nie wymagając wysokich nakładów i tak wysokich kwalifikacji zawodowych, jak działalność produkcyjna. Powstające obecnie podmioty nawiązują do potrzeb lokalnych rynków i związane są z bezpośrednią obsługą ludności. Stąd rozwój ten należy traktować jako pierwsze stadium rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej. Dlatego można przypuszczać, iż tego typu podmioty gospodarcze nie będą zasadniczym czynnikiem rozwoju lokalnego. Sieć gastronomiczna na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta.

Wraz z rozwojem turystyki i wypoczynku nad projektowanym zbiornikiem Niewistka powinna rozwinąć się i sieć gastronomiczna. Na terenach turystycznych należy sytuować restauracje, kawiarnie, bary z odpowiednią liczbą miejsc sezonowych oraz uzupełniające punkty gastronomiczne : bufety, smażalnie, pijalnie i lodziarnie.

W miejscowościach turystycznych i ośrodkach rekreacji i wypoczynku należy lokalizować jadłodajnie z miejscami sezonowymi oraz gęstą sieć punktów gastronomicznych. *Zaleca się* wartość wskaźnika łącznej powierzchni użytkowej sklepów, zakładów gastronomicznych i usług bytowych $350 \text{ m}^2 - 450 \text{ m}^2/1000$ mieszkańców, dzieląc w sposób następujący :

- dla sieci sklepowej 55 - 60% powierzchni użytkowej,
- dla sieci gastronomicznej 10 - 15% powierzchni użytkowej,
- dla sieci usług bytowych 25 - 35% powierzchni użytkowej.

Centrum usługowe dla potrzeb miasta i gminy jest w mieście Sanoku.

Jego przedłużenie (centrum satelitarne) przewiduje się w miejscowości Czerteż, przy głównym węźle komunikacyjnym. Usługi podstawowe dla potrzeb gminy w trzech ośrodkach w Jurowcach, w Prusieku i Załużu - Bykowcach. Ponadto usługi elementarne powinny się znaleźć w każdej wsi.

W niniejszym opracowaniu **wyznaczono obszary zabudowy usługowej z dopuszczeniem modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji usług (za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi) z dopuszczeniem mieszkań dla właścicieli i funkcji uzupełniających : magazynowych i transportowych. Dla tych terenów istnieje obowiązek lokalizacji miejsc postojowych w granicach działek danej usługi i dla danej usługi oraz wprowadzenia elementów zieleni.**

Analiza powiązań komunikacyjnych z prognozą lokalizacji miejsc obsługi podróży MOP, oraz analiza i wytypowanie terenów najbardziej atrakcyjnych dla lokalizacji usług, działalności gospodarczej składowo-magazynowej zaplecza technicznego i transportowego w oparciu o układ komunikacji kołowej i kolejowej pozwoliły na wyznaczenie **stref obszarów wielofunkcyjnych dla realizacji nowych programów gminy z dużymi rezerwami terenowymi**. Docelowo prognozuje się możliwość powiększenia strefy zainwestowania o nowe tereny.

Na pierwszym miejscu pod tego typu ośrodek kwalifikuje się tereny wokół węzła komunikacyjnego Krosno-Sanok-Przemyśl i Rzeszów-Bukowsko-Bieszczady na terenie wsi Czerteż-Zabłotce.

Przewiduje się również taką możliwość w Załużu, na styku wsi Sanoczek, Prusiek, Markowce.

[Do studium wprowadza się obszar oznaczony symbolem 2UT - **projektowana strefa usług turystycznych w miejscowości Tyrawa Solna.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 2UT - dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa usługowego o charakterze turystycznym. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy usługowej z obiektami towarzyszącymi, z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Zakazuje się lokalizacji obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od rzeki San Tereny położone bezpośrednio nad brzegiem rzeki San należy zagospodarować jako tereny zieleni nieurządzonej lub leśnej. W strefie 25m wzdłuż brzegów rzeki San i potoku Tyrawka wprowadza się zakaz likwidowania zakrzaczeń i zadrzewień oraz roślinności leśnej, za wyjątkiem zadrzewień i zakrzaczeń, które zagrażają stabilności skarp brzegowych oraz tych, które powinny być usunięte w ramach robót związanych z użytkowaniem tych cieków.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 60% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż trzy kondygnacje użytkowe (w tym poddasze użytkowe),
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Należy zachować warunki wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych - zasady i ograniczenia wynikające z obowiązującego prawa miejscowego w zakresie ochrony przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

* Należy zachować walory widokowe przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych - wprowadza się zakaz lokalizowania przedsięwzięć mających wpływ na migrację zwierząt w tym nowych obiektów budowlanych;

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

*Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia - w wypadku konieczności usunięcia drzew i krzewów należy dążyć do odtworzenia tych samych gatunków na jednakowej powierzchni zajmowanej przez wycięte drzewa i krzewy.

*Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej - drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.]²

[4.Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 2UT nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

5.Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

* W zakresie komunikacji drogowej ustala się:

- budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują wykorzystanie istniejących ujęć i wodociągów lokalnych (w tym studni indywidualnych) dla potrzeb całego obszaru objętego zmianą studium.

* Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium wraz z możliwością lokalizacji własnej oczyszczalni ścieków.

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę turystyczną.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

* Utrzymanie produkcji rolniczej ukierunkowanej na użytki zielone celem ochrony środowiska przyrodniczego łąk i pastwisk oraz zieleni łąkowej

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpoła lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo - sportowe.²

VIII. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.

1. Zasady i polityka gminy dotycząca systemu transportowego.

System komunikacji (ciągi drogowe i kolejowe) jako jeden z podstawowych elementów zagospodarowania układu przestrzennego gminy pełni w stosunku do niego rolę usługową, umożliwiając jego prawidłowe funkcjonowanie. Również jest czynnikiem stymulującym rozwój całego układu.

Jego usługowa rola polega przede wszystkim na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w przewozie ludzi i towarów.

Stymulująca (lub ograniczona) rola systemu komunikacyjnego ma wymierny aspekt ekonomiczny w gospodarce rynkowej, np.:

- atrakcyjność terenów dostępnych komunikacyjnie (lub odwrotnie),
- mniejsza atrakcyjność terenów wymagających ponoszenia kosztów ich udostępniania,
- Trasy komunikacyjne są trwałym obiektem umiejscowionym w określonym układzie urbanistycznym i krajobrazie. Wywołują one znaczne uciążliwości a w konsekwencji określone konflikty.

W ostatnich latach nastąpił nie notowany wzrost wskaźnika motoryzacji i spowodował nasilenie się niekorzystnych zjawisk, takich jak :

- przeciążenie istniejących tras komunikacyjnych,
- problemy parkowania,
- obniżenie standardu komunikacji publicznej,
- zwiększenie zanieczyszczenia środowiska,
- decentralizacja zamieszkania i funkcji miejskich.

Zjawiska te będą narastać i stwarzać określone problemy trudne do rozwiązania, przy generalnej dekapitalizacji sieci drogowej.

Te same zjawiska występują również w komunikacji kolejowej.

Pomimo, że w 1990 - 1995 r. nastąpił duży spadek przewożonej masy towarowej i pasażerów zakłada się, że w związku z otwarciem przejść granicznych w Krościenku (Ukraina) i Łupkowie (Słowacja) ruch towarowy i pasażerski w najbliższych latach znacznie wzrośnie.

Polityka gminy **zakłada maksymalny rozwój i rozbudowę usług w bezpośrednim sąsiedztwie węzła komunikacyjnego Krosno - Sanok - Przemyśl a Rzeszów - Bukowsko - Bieszczady w powiązaniu z sąsiedztwem linii kolejowej i propozycją stacji przeładunkowej. Rozwój tej inicjatywy może zaspokoić potrzeby gminy, gmin sąsiednich i częściowo miasta Sanoka, oraz uzyskać nowych miejsc pracy.**

2.Kierunki i zasady funkcjonowania układu komunikacyjnego (samochodowego i kolejowego),

2.1. Zewnętrzne powiązania gminy.

Powiązania zewnętrzne oparte są na systemie linii kolejowych i dróg krajowych :

- istniejąca jednotorowa linia kolejowa z Jasła do Zagórza-Łupków-Słowacja,
- istniejąca jednotorowa linia kolejowa Zagórz-Krościenko-Ukraina,
- istniejąca droga krajowa nr 98 międzyregionalna relacji Wadowice-Przemyśl (zakładane odcinkowe przełożenie trasy związane z ominięciem centrum miasta Sanoka),
- istniejąca droga krajowa regionalna nr 886 relacji Domaradz-Brzozów-Sanok (w powiązaniu z drogą krajową regionalną 891 Sanok-Ustrzyki Dolne-Krościenko-granica państwa z zakładanym podwyższeniem jej rangi do międzynarodowej, odcinek Sanok-Krościenko).

Łączna długość dróg 25 145 km, co daje gęstość 10,885 km².

Uzupełniającą rolę pełni układ istniejących dróg wojewódzkich.

2.2. Wewnętrzne powiązania gminy.

Oprócz dróg krajowych międzyregionalnych i regionalnych gminę obsługują drogi wojewódzkie i gminne. Ustala się następujące parametry dla dróg :

	Szerokość w liniach rozgraniczających na terenie jednostek wiejskich
droga krajowa międzyregionalna NR 98	50 m
droga krajowa regionalna NR 886	40 m
droga wojewódzka	20 m
droga gminna	15 m

Wykaz

Z

G

ul. Al. Mickiewicza 74
 telefon 307-62, 317-44

WYKAZ DRÓG NA TERENIE GMINY SANOK

wg stanu na 31.12.1994 r.

Lp. nr/d	Nazwa drogi	Lokalizacja	Rodzaj nawierzchni			
			długość	ulepszona	nie ulep	gruntow
1/98	Nowy Sacz -Krosno -Sanok-Przemysl	249+561-254+620 262+950-274+240	5.059 11.290	5.059 11.290	- -	- -
2/886	Domaradz-Sanok	28+715-29+511	11.290	11.290	-	-
		Razem:	25.145	25.145	-	-
	<u>Drogi wojewódzkie</u>					
1/345	Krzemienna-Raczko wa-Jurowce	12+220-19+453	7.224	6.635	-	0.589
2/348	Niebocko-Grabówka -Falejówka	5+993-7+733	1.740	0,473	-	1.267
349	dr.p.wieś Grabow- -nica	1+371-1+786	0.415	0.4.15	-	-
352	Humniska-Stracho- cina	6+300-7+600	1.300	-	-	1.300
355	Długie-Pakoszówka	4+215-6+451	4.236	4.236	-	-
501	Czerkez-Strachoc.	0+000-6+485	6.485	6.485	-	-
502	Grabownica-Lalin	0+000-3+500	3.500	2.570	-	0.930
503	Jurowce-Trepcza	0+000-4+666	4.666	4.666	-	-
504	Raczkowa-Mrzyglód	0+000-8+650	8.650	0.323	-	8.327
505	Hłomcza-Lodzina	0+000-1+689	1.689	1.689	-	-
506	Sanok-Liszna	3+468-6+595	3.127	3.127	-	-
507	d.p.wieś Wujskie	0+000-3+000	3.000	3.000	-	-
508	Mrzyglód-Tyrawa W.	0+000-3+443	3.443	2.798	0.645	-
536	Sanok-Dobra	2+284-20+318	18.034	18.034	-	-
540	Pisarowce-Nowotaniec	0+000-2+340	2.340	2.340	-	-
541	" -Markowce	0+000-2+572	2.572	2.572	-	-
543	Sanok-Bukowsko	1+595-6+000	4.405	4.405	-	-
544	Sanoczek-Stroże	0+000-4+500	4.500	1.775	-	2.725
545	Prusiek-Wysoczany	0+000-8+000	8,000	8.000	-	-
527	Załuz-Lesko	0+000-2+551	2.551	2.551	-	-
		Razem :	91.877	76.094	0.645	15.139

Sporzadzil:

Wanda Wyblankiewicz

Są to drogi ulepszone, ale ich wartość techniczną i eksploatacyjną (w świetle aktualnych wymogów transportu i komunikacji) należy uznać za niepełną. Łączna długość dróg wojewódzkich wynosi 91, 877 km, co daje gęstość 39,744 km/100 km.

Do realizacji projektowanego zbiornika Niewistka-Dynów nastąpi zmiana w układzie dróg wojewódzkich i zmiana ciężarów komunikacyjnych.

Północna część sektora komunikacyjnego zostanie podzielona zalewem na część wschodnią i zachodnią. Przystanie funkcjonować droga nr 19536 na odcinku Trepcza-Dobra i jej powiązania z drogami nr 19508 na Tyrawę Wołoską, nr 19504 na Raczkową. Odcięte od komunikacji gminnej zostaną miejscowości Dębna, Hłomcza, Łodzina, Dobra, Tyrawa Solna. Propozycję zmian powiązań komunikacyjnych przedstawia *rysunek nr 2 w skali 1 : 50 000*.

Ponadto do obsługi obszarów gminy służą istniejące drogi gminne

: Pakoszkówka - Lalin

Markowce – Dudyńce

Niebieszczany - Ratnawica

Niebieszczany - Stróże Wielkie

Sanoczek - Stróże Małe

Pisarowce - Dudyńce

Pisarowce - Sanoczek

Jędruszkowce - Dudyńce

Hłomcza - Łodzina - Witryłów

Lalin - Falejówka

Dębna - Raczkową

Pisarowce - Jurowce

Wujskie - Liszna

Siemuszowa – Wujskie

Olchowce - Liszna - Tyrawa Solna

Dobra - Brzezawa - Lipa

Dobra – Wola Krecowska

Drogi te w większości są to drogi bez nawierzchni, słabo przejezdne. Niektóre z nich (po budowie zbiornika Niewistka) odcinkowo przejmą funkcje dróg wojewódzkich i muszą docelowo być zmodernizowane.

Przy obecnym wzroście ruchu samochodowego uciążliwość dróg będzie wzrastać. Dlatego należy aspekty uciążliwości (hałas, zanieczyszczenie spalinami) jak i bezpieczeństwo ruchu

na drogach mieć w szczególnej uwadze przy lokalizacji i wyznaczaniu obszarów zainwestowania a szczególnie terenów pod budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjno-wypoczynkowe; przy trasach komunikacyjnych (ekrany zieleni, organizacja ruchu pieszego i rowerowego w oddzieleniu od pasm jezdni, wyznaczenie linii zabudowy stosownie do klas dróg, zgodnie z obowiązującymi przepisami). Jedynie w wypadku zabudowy plombowej, w terenach zabudowanych o określonej już linii zabudowy można odstąpić od obowiązujących przepisów (po wcześniejszym uzgodnieniu zbliżenia z władającym lub właścicielem danej drogi).

3. Komunikacja zbiorowa.

Na terenie gminy Sanok występują obecnie czterech przewoźników :

- Miejska Komunikacja Samochodowa,
- Państwowa Komunikacja Samochodowa,
- prywatna komunikacja,
- Zakładowa Komunikacja "Autosanu",
- Polskie Koleje Państwowe.

Przewoźnicy zapewniają każdej miejscowości połączenia z gminą. Ilość kursów danych przewoźników do poszczególnych miejscowości obrazuje *rysunek nr 3* w skali 1 : 50 000.

Na terenie gminy istnieje tylko jedna stacja kolejowa w Załużu. Gminę obsługują również przystanki w Nowosielcach (tuż za granicą Pisarowiec) i dworce w Sanoku. Zakłada się docelowo możliwość realizacji stacji towarowo-przeładunkowej przy głównym węźle drogowym w Zabłotcach.

4. Zaplecze techniczne motoryzacji.

Analiza stanu istniejącego ciężarów komunikacyjnych przeprowadzona w oparciu o drogi krajowe nr 98, 886 i drogi wojewódzkie 19515 i 19536 wykazała istnienie 4 sektorów komunikacyjnych dogodnych do lokalizacji usług komunikacyjnych i innych /*rysunek nr 4* w skali 1:50 000/.

SEKTORY KOMUNIKACYJNE

Sektor komunikacyjny	Ilość mieszkańców w sektorze	Miejscowości do lokalizacji usług komunikacyjnych
A	5,767	Czerteż, Zabłotce
B	3,152	Trepcza
C	3,777	Sanoczek
D	3,331	miasto Sanok

Wzrost średniodobowego ruchu pojazdów samochodowych na odcinku Zarszyn-Sanok (droga krajowa nr 98) od 1990 r. w ciągu 5 lat wzrósł o 23,44%,

- na drodze nr 886 Grabownica-Sanok o 17,79%,

- na drodze nr 98 Sanok-Tyrawa Wołoska o 003%.

Biorąc pod uwagę docelową realizację zbiornika wodnego Niewistka, do dalszych rozważań ciążenia komunikacyjnych na terenie gminy przyjęto sektory A i C.

Najbardziej atrakcyjnym z punktu widzenia ciążenia komunikacyjnego jest sektor A (Czerzeż) i w tym rejonie powinny być lokalizowane :

- miejsca obsługi podróżnych (MOP), -

usługi handlu, gastronomii i komunikacji.

IX. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

1. Polityka rozwoju infrastruktury sanitarnej.

Na terenie gminy Sanok brak kanalizacji zbiorczej ścieków sanitarnych. Ścieki gospodarstw indywidualnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub poprzez szamba do gruntów, cieków wodnych i rowów przydrożnych. Zaopatrzenie w wodę następuje ze studni kopanych lub wierconych (ponad 3 200 studni na terenie gminy). Z wodociągów zbiorowych korzysta 14% mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się ujęcie wody dla miasta Sanoka, miejska oczyszczalnia ścieków - w Trepczy, wraz z siecią wodociągów z Trepczy do Sanoka i docelowo z Zaslavia do Sanoka oraz kolektor ścieków z Sanoka do oczyszczalni. Ze względu na formy ochrony przyrody i zasobów wodnych zbiornika rzeki San, jak również zakładany zrównoważony rozwój gminy - priorytetowym wydaje się rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi (przemysłowe "gumowe" wysypisko śmieci w Bykowcach). Powinna nastąpić likwidacja dzikich wysypisk śmieci i rekultywacja terenu. Przeprowadzone analizy wskazały kierunki i zasady rozwiązań w tych dziedzinach.

1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę.

Zakłada się, że realizacja systemów zaopatrzenia w wodę może nastąpić wyłącznie po realizacji systemów kanalizacyjnych lub równoległe z nimi. Wymóg ten podyktowany jest chęcią zachowania istniejącego stanu środowiska lub jego poprawy. Zakłada się, że:

- z istniejących wodociągów po ich rozbudowie będą korzystały Jurowce, Łodzina, Dębna, Raczkowa,
- z ujęć wody dla miasta w Trepczy i Zaslaviu, poprzez wodociągi przewiduje się obsługę 10 wsi: Bykowce, Płowce, Stróże Małe, Wujskie, Załuż, Pisarowce, Czerteż, Zabłotce, Sanoczek, Trepcza,
- zaopatrzenie z grupowych wodociągów 5 wsi: Markowce, Niebieszczany, Prusiek, Srogów Dolny, Srogów Gómy,
- możliwość budowy wodociągów dla pojedynczych 8 wsi: Dobra, Kostarowce, Liszna, Pakoszówka, Strachocina, Hłomcza, Tyrawa Solna, Stróże Wielkie,
- 5 wsi będzie zaopatrywało się w wodę ze studni (nie przewiduje się dla nich zbiorowego zaopatrzenia): Lalin, Falejówka, Jędruszkowce, Międzybrodzie, Mrzygłód.

1.2 .Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych.

Analiza rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków miała na celu wykorzystanie w maksymalny sposób istniejące już zaplecze jakim jest istniejąca oczyszczalnia ścieków dla miasta Sanoka na terenie wsi Trepcza o przepustowości 17 000 m³/d Istnieje możliwość podłączenia się do niej kanalizacją zbiorczą wsi.

Zablotce	Q śr. d - 203 m ³ /d, Q max. d - 224 m ³ /d + wody inf. 40 m ³ /d - opracowana dokumentacja techniczna
Czerzeż	
Trepcza	
Raczkowa	- opracowana koncepcja kanalizacji Q śr. d -1 292 m ³ /d, Q max. d -1 421 m ³ /d + wody inf. 360 m ³ /d system grawitacyjno - pompowy z niewielką ilością przepompowni w formie komór podziemnych max. 2,5 m x 2,2 m
Falejówka	
Srogów Dolny	
Srogów Górny	
Jurowce	
Pakoszówka	
Strachocina	
Kostarowce	
Sanoczek	
Prusiek	
Markowce	
Pisarowce	
Niebieszczany	
Jędruszkowce przepompownia na Podgaju	
Powyższy system obejmuje około 13 500 mieszkańców.	
Bykowce	do kolektora "olchowieckiego" w Sanoku

Łącznie przewiduje się odprowadzenie ścieków średnio 1 767 m³/d.

Dla pozostałych miejscowości istnieje konieczność opracowania programów kanalizacji, alternatywnie przyjęcie zasad indywidualnego oczyszczenia ścieków.

Średniodobowe ilości ścieków dla pozostałych miejscowości:

Dobra	43nr7d
Dębna	33m ³ /d
Hłomcza	38m ³ /d
Lalin	39m ³ /d
Liszna	41 m ³ /d
Łodzina	33 m ³ /d
Międzybrodzie	13m ³ /d
Mrzygłód	62m ³ /d
Płowce	31m ³ /d

Stróże Małe	24m ³ /d
Stróże Wielkie	11m ³ /d
Tyrawa Solna	44m ³ /d
Wujskie	42m ³ /d
Załuż	39m ³ /d
Jędruszkowce	30nr7d

Dla terenów położonych w granicach :

- Parku Krajobrazowego Gór Słonnych,
- strefy ONO (obszary wzmożonego nadzoru sanitarnego wód głębinowych)

zakazuje się rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o szamba bezodpływowe.

1.3. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych.

Obecnie gmina Sanok wywozi odpady komunalne na wysypisko w mieście Sanoku, (powierzchnia - 3,33 ha, pojemność wysypiska - 190 887 m³). Wysypisko to obsługuje ok. 76 846 mieszkańców z miast Sanok i Zagórz oraz z gmin Sanok, Zagórz, Bukowsko, Tyrawa Wołoska. W skali rocznej wywozi się ok. 43 000 m³ śmieci. W chwili obecnej wypełnienie wysypiska wynosi 80%.

Koniecznym staje się urządzenie nowego składu unieszkodliwiania odpadów. Gmina Sanok posiada rezerwę terenu pod tego typu inwestycje w Czerteżu. Zadaniem priorytetowym jest zorganizowanie i urządzenie tego składu unieszkodliwiania odpadów oraz rozwiązanie problemu składowania trocin i złomu.

Na terenie gminy istnieją rezerwy terenowe w Dębnej, Niebieszczanach i Załużu na urządzenie prawidłowych wysypisk. Wskazuje się również obszary, w ramach których można wytypować tereny na ten cel (w Raczkowej i Czerteżu).

Na terenie gminy w wsi Bykowce istnieje przemysłowe wysypisko odpadów gumowych o powierzchni 4,1 ha. Roczna ilość wywożonych tu odpadów wynosi 3 000 ton. Planowana jest rozbudowa tego wysypiska. Jego rozbudowa i urządzenie musi być przeprowadzona szczególnie starannie ze względu na sąsiedztwo starorzecza rzeki San typowanego na rezerwat i użytki ekologiczne.

W granicach gminy istnieje 16 dzikich wysypisk śmieci do likwidacji, z czego 7 będzie wymagało nakładów na likwidację. Są to :

- Liszna - wioskowe
- Lalin - wioskowe
- Jurowce - obornik
- Pakoszówka Kosary - obornik

Dobra	- trociny
Trepcza	- trociny
Prusiek	- trociny

Stanowią one wszystkie zagrożenie dla środowiska jak i zagrożenie pożarowe.

System usuwania odpadów z gminy funkcjonuje w oparciu o 44 kontenery i wywóz śmieci 2 razy w miesiącu na wysypisko. Przewiduje się rozbudowę tego systemu.

2. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny.

W granicach gminy istnieje centralna rozdzielnia gazu w Strachocinie i w Zabłotcach.

Sieć istniejących gazociągów:

Ø180 mm CN 10 at Strachocina - Targowiska /modernizacja/,

Ø 150 mm CN 25 at Strachocina - Humniska,

Ø 250 mm CN 25 at Strachocina - Zabłotce,

Ø 250 mm CN 40 at Kopalnia Zabłotce - Strachocina,

Ø 150 mm CN 25 at Strachocina - Grabownica,

Ø 300 mm CN 64 at (wysokoprężny) Strachocina - Przemysł /Hermanowice/,

Ø 200/150 mm CN 64 at (w realizacji) Tyrawa Solna - Lesko - Ustrzyki.

Obecnie zgazyfikowanych jest 25 wsi. W trakcie gazyfikacji jest następne 4 wsie. Jedyne wieś Załuż nie posiada programu gazyfikacji, ale i tu zakłada się opracowanie programu i gazyfikację wsi w najbliższych latach.

[Planuje się lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem.]⁷

3. Elektroenergetyka :

sieć istniejących linii energetycznych wysokiego napięcia :

-110 kV Besko - Sanok /Stawowa/,

-110 kV Sanok /Trepcza/ - Sanok /Stomil/,

-110 kV Sanok /Trepcza/ - Dynów,

-110 kV Sanok /Stawowa/ - Solina,

-110 kV Sanok /Stawowa/ - Ustrzyki Dolne.

Przewidywane powiązanie sieci 110 kV z docelowo projektowaną stacją Sanok /Systemowa/ - 5 linii.

Podstawą zasilania odbiorców są linie 15 kV ze stacjami transformatorowymi.

Zaleca się na terenach objętych ochroną prawną podłączenia do sieci z unikaniem rozwiązań napowietrznych.

4. Telekomunikacja :

Do końca 1996 r. przez centrale ręczne obsługiwało 9 wsi - stanowiło to 34 % obsługiwanych. W ruchu automatycznym z centrali automatycznej w mieście Sanoku obsługiwało 539 stacji telefonicznych.

Realizacja kabla światłowodowego Sanok - Przemyśl i połączeń kablowych do Niebieszczan, Pisarowiec, Prusieka (w kierunku Bukowska) i kolejne planowane podłączenie w kierunku Brzozowa spowodują oddanie kolejnych 4000 stacji telefonicznych. Jedynie rejon Mrzyglodu będzie działał w systemie półautomatycznie. Przewiduje się tam 200 stacji telefonicznych. Zainstalowanie nowych stacji w znacznym stopniu poprawi wskaźnik gęstości telefonicznej i będzie on wynosił dla gminy Sanok 12,3 (liczba NN na 100 mieszkańców). Wskaźnik będzie jednak wyższy ponieważ część wsi obsługiwana będzie przez miasto Sanok. Zakłada się, że do 2000 roku cała gmina będzie miała połączenia w ruchu automatycznym. Oprócz tego na terenie Sanoka będzie działała stacja bazowa "Centertel" - system telefonii komórkowej. W jej zasięgu znajdzie się cała gmina.

UWAGA!

Sieci infrastruktury technicznej w ramach niniejszego opracowania zostały naniesione orientacyjnie w oparciu o dane z podkładu mapowego w skali 1 : 10 000 i z dostępnych dokumentacji projektowych (energetyka, gazociągi, ropociągi, itp.). Podstawą wytycznych do projektu zagospodarowania przestrzennego powinny być materiały z inwentaryzacji powykonawczej w.w. sieci lub mapy z geodezyjnym naniesieniem sieci.

X. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE.

1. Obszary, dla których obowiązek sporządzania planów miejscowych wynika z przepisów

1.1. Zgodnie z ustawą "Prawo geologiczne i górnictwo" (Dział U1, art. 52-53, Dz.U.Nr 27 z 1994 r.) dla terenów górniczych sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu. Dla surowców mineralnych, gdzie na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko można odstąpić od tegoż opracowania.

Tylko teren górniczy "Hłomcza" ma aktualny Program Ochrony Terenów Górniczych (1996 - 2015 rok), pozostałe tereny nie. Wszystkie (wymienione w Rozdziale III, pkt 3.5 niniejszego opracowania) obszary górnicze (tereny górnicze) - oznaczone symbolami G1, G2, G3, G4, G5, G6, G7 nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego swoich terenów, co jest wymagane. Na terenie gminy Sanok granica obszarów górniczych pokrywa się z granicą terenów górniczych. Zakłada się konieczność opracowania MPZP dla tych terenów górniczych.

1.2. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16.X. 1991 r. (Dz.U. Nr 114, poz. 492 z późniejszymi zmianami) konieczne jest opracowanie planów ochrony dla :

- Parku Krajobrazowego Gór Słonnych,
- rezerwatu "Polanki" w Bykowcach,
- rezerwatu "Śnieżyczka-Przebiśnięg" w Sanoczku.

1.3. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89 poz. 415 z późniejszymi zmianami) konieczne jest opracowanie MPZP dla terenów :

- w Załużu, pomiędzy drogą krajową nr 98 poz. 415 z późniejszymi zmianami) a istniejącym ośrodkiem wczasowym i drogą dojazdową do niego,
- w Czerteżu na północ od drogi krajowej nr 98 (kompleks obszarów usługowych),
- w Czerteżu na południe od torów kolejowych (kompleks obszarów usługowych i działań
- ności gospodarczej.

1.4. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami) po wprowadzeniu zadania rządowego (zbiornik wodny Niewistka-Dynów) do wojewódzkiego rejestru konieczne jest wprowadzenie go do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu negocjacji z gminą.

[1.5. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 roku (Dz. U. z 2004 nr 121 poz. 1266 z późn. zm.), konieczne jest w miejscowości Strachocina sporządzenie mpzp dla terenów wymagających uzyskania zgodny na przeznaczenie na cele nieleśne w związku z inwestycją planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem.]⁷

[ROZDZIAŁ XI UZASADNIENIE I SYNTEZA SIÓDMEJ ZMIANY STUDIUM

1. Uzasadnienie Siódmej Zmiany Studium.

Celem Siódmej Zmiany Studium jest umożliwienie realizacji w gminie Sanok inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem.

2. Synteza Siódmej Zmiany Studium.

Siódma Zmiana Studium obejmuje tereny położone w zachodniej części gminy Sanok w granicach administracyjnych miejscowości Strachocina na trasie planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola. Planuje się tu lokalizację początkowego odcinka gazociągu przesyłowego z kopalni gazu Strachocina. Poprowadzenie inwestycji, na terenie gminy Sanok, planowane jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN300 relacji Strachocina- Krosno – Warzyce.

Siódma Zmiana Studium dotyczy wprowadzenia do Studium przyjętego Uchwałą Rady Gminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku, z późniejszymi zmianami, zapisów dopuszczających inwestycję planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem. Inwestycja planowana jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN300 relacji Strachocina- Krosno – Warzyce.

Siódma Zmiana Studium dotyczy terenów położonych wg dotychczasowych zapisów Studium w:

1. Obszarach otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym,
2. Obszarach otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania,
2. Obszarach lasów wyłączonych ze zmiany sposobu użytkowania.

Ze względu na zasięg obszaru przedmiotowej Zmiany Studium nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium.

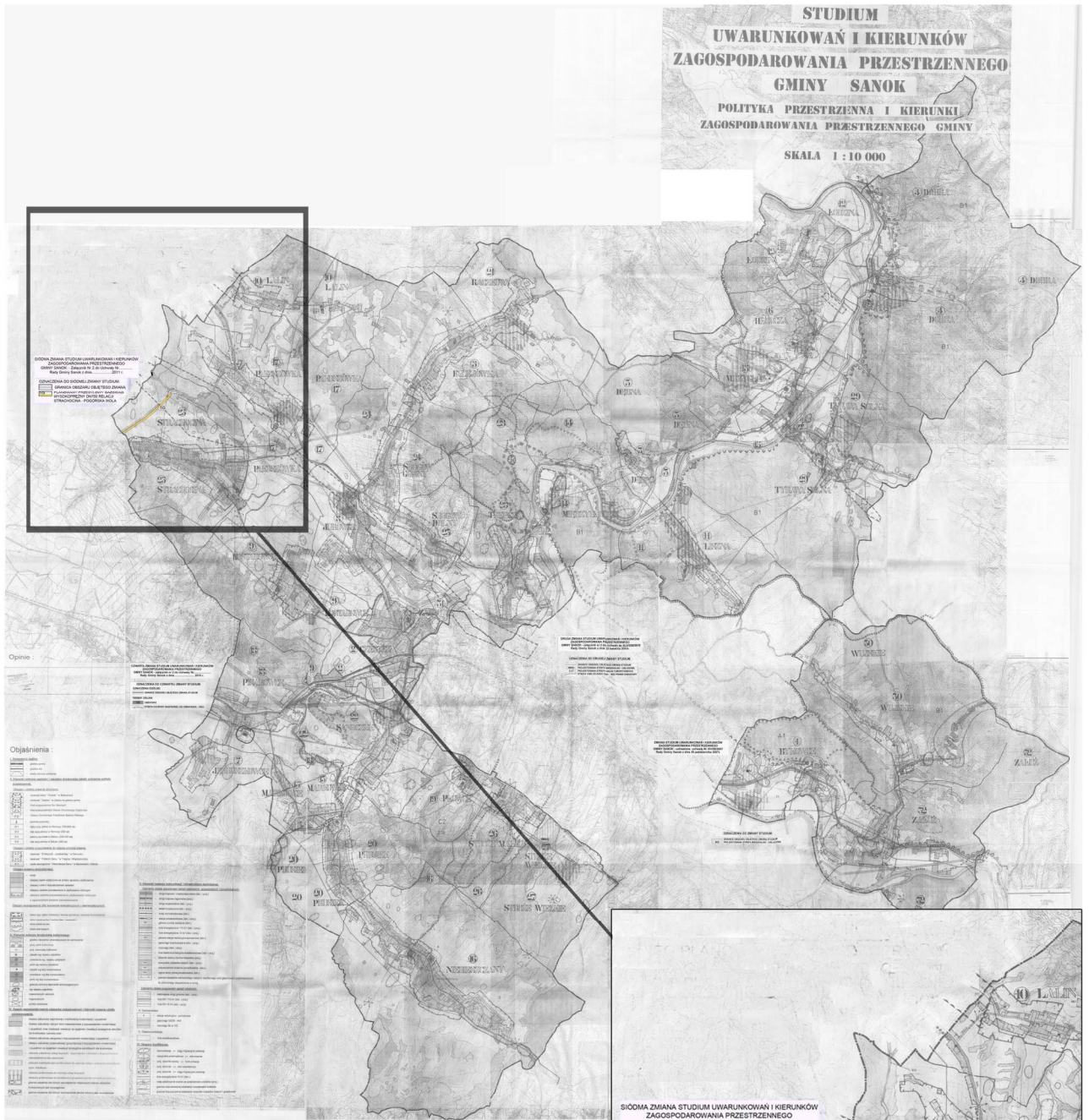
Zmiany dokonane dotyczą:

1. Na rysunku „Polityka przestrzenna i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” stanowiącym załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 z późniejszymi zmianami, wprowadzenia linii określającej przebieg projektowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola, wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN300 relacji Strachocina- Krosno – Warzyce,
2. W tekście Studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna gminy Sanok”, stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku z późniejszymi zmianami:]⁷

- [- uzupełnienia dotychczasowych zapisów, dopuszczając w ramach dotychczasowego zagospodarowania terenów, lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem,
- określenia obszaru wymagającego zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, dla którego konieczne jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany te wyróżniono:

- w tekście - kolorem błękitnym oraz ujęto w nawiasy z oznaczeniem numeru zmiany
- na rysunku - wprowadzając granicę obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium oraz symbol literowy i numer wyróżniające spośród innych obszarów – 1G.]⁷

Schemat terenów w miejscowości Strachocina wymagających zmiany przeznaczenia na cele nieleśne dla których niezbędne jest sporządzenie mpzp w związku z inwestycją planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola. (zgodnie z art.14 ust.3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

- tereny wymagające zmiany przeznaczenia na cele nieleśne
- przebieg planowanego gazociągu wysokoprężnego DN700 wprowadzonego Siódmą Zmianą SUiKZP Gminy Sanok

